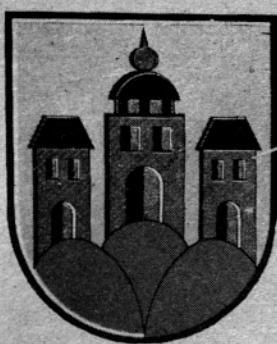

REČICA OB SAVINJI

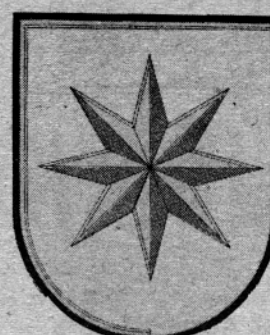

MOZIRJE

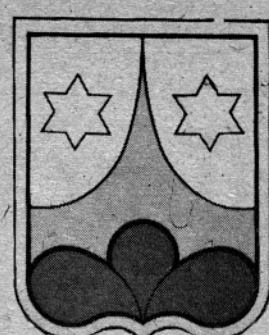
Savinjske

Glasilo socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

NOVICE

Leto XIII
Številka 5
Maj 1982

LJUBNO

GORNJI GRAD

Poštnina plačana v gotovini

Zadovoljive
varnostne
razmere

Postaja muce Mozirje je pripravila kratek pregled o varnostnih razmerah v občini. Uvodoma je razveseljiva ugotovitev, da je v letu 1981 sicer zaslediti rahel porast splošne kriminalitete, je pa padec kršitev javnega reda in miru ter izboljšanje razmer v prometu. Več je požarov in samomorov, medtem ko se stanje okoli varovanja meje ocenjuje kot normalno.

Obravnavanih je bilo 175 kaznivih dejanj, kar je za 13 več kot v letu 1980. Tu gre za največ primerov običajne kriminalitete. S kaznivimi dejanji je bilo povzročene škode za 3.879.731 din, od tega je bilo zasebno premoženje prizadeto s škodo v višini 521.679 din. Glede gospodarske kriminalitete je ugotovljenih za 64% manj primerov kot v prejšnjem obdobju. Škoda je znašala 172.286 din in to v veliki večini na družbenem premoženju.

Porast pa je opazen pri tatvinah. Kar 29 primerov več jih je bilo kot v letu 1980. Več je bilo tudi primerov hude telesne poškodbe. Povsem nov pojav pa so poškodovanja javnih naprav, neplačevanje prežvinnin, ponarejanje listin - podobnih dejanj v letu 1980 ni bilo.

Mladoletno prestopništvo je tudi nekoliko naraslo. Obravnavanih je bilo 35 mladoletnikov, ki so storili 30 kaznivih dejanj kar je za 13 primerov več kot v letu 1980.

Varovanje javnega reda in miru je bilo zadovoljivo saj so obravnavali 11 primerov manj kot leto poprej. Značilna ugotovitev organov varnosti pri tem pa je, da je bilo največ dejanj storjenih pod vplivom alkohola.

Dobro so označili stanje v prometu. Namreč, število nesreč ni v porastu čeprav je število motornih vozil večje. 2 nezgodi sta zahtevali smrtni žrtvi, v enem primeru zaradi vinjenosti pešca in v drugem zaradi neprimerne hitrosti. Cestno prometnih kršitev je bilo obravnavanih 607, kar je toliko kot leto prej. Odvzetih je bilo 33 voznških dovoljenj in izločenih iz prometa 36 vozil. Na predpise je bilo opozorjenih 1716 oseb. Mandatno pa je bilo kaznovanih 1151 oseb. Največ kršiteljev je bilo med vozniki osebnih avtomobilov, tem sledijo takoj vozniki koles z motorjem. Najmanj nesreč so povzročili vozniki avtobusov.

Dolžina meje, ki spada v območje PM Mozirje meri 16.500 m. Imamo dva mejna prehoda in sicer Savinjsko sedlo in Pavličovo sedlo. Preko teh prehodov je šlo v letu 1981 511 potnikov.

Glede družbene samozaščite je treba povedati, da se kljub prizadevanjem in boljšim uspehom doslej še ni povsem uveljavila. Samozaščitno ravnanje še vedno ni sestavni del našega življenja in dela.

Pri prevzemu kurirčkove pošte na Gneču

Naš prvomajski
nagrajenec

Med tridesetimi nagrajenci, ki so prejeli to visoko odličje ob letošnjem prazniku dela je bil tudi naš občan iz Luč Ivan Robnik. V lučki temeljni organizaciji združenega dela Gozdnega gospodarstva Nazarje je

Ivan Robnik

zaposlen kot sekač. Med svojimi sodelavci je priljubljen zaradi posebne delovne vneme in vzornega odnosa do delovnih nalog, izrazito tovariškega vedenja ter skrbi za uspešno poslovanje kolektiva. Ob tem dela še v okviru krajevnih potreb.

Delo gozdnih delavcev ni lahko pa čeprav je na voljo kar dosti strojev. Žal pa ti ne morejo v težkih in strmih predelih nadomestiti človekove roke. Zato je tudi zanimanje za ta poklic, ki ga Ivan Robnik ljubi, skromno. Naš nagrajenec dela v

gozdu od svojega 15. leta dalje. Ko govori o svojem delu, poudarja potrebo izbire dela, ki nekoga veseli. Potem tudi uspehi ne izostanejo, sicer pa je človek le bolj na delovnem mestu, kot pa da bi delal.

Ivan Robnik je bil časti, ki jo je v Beogradu doživel vesel, vendar je hkrati pripomnil, da velja priznanje, ki ga je sicer osebno dobil vsem gozdnim delavcem njegovega kolektiva in ne le njemu.

Priznanje domačemu znanju

Na osrednji proslavi OF in praznika dela so podelili tudi priznanja izumiteljem in tistim, ki so s svojimi zamislimi prispevali k novim, oziroma izboljšanim delovnim postopkom.

To je prvič, da je občinska raziskovalna skupnost namenila tolikšno pozornost izumiteljskim naporom. Po njenih podatkih so z izboljšavami dosegli v našem gospodarstvu za 2.600.000 din prihranka.

Visoko odlikovanje

Na osrednji slovesnosti v počastitev OF v Nazarjah je predsednik SO Mozirje inž. Lojze Plaznik podelil Red republike s srebrnim vencem znanemu družbenemu delavcu in borcu NOV Vladu Kosirju.

Prejemnik tega visokega državnega odlikovanja je bil rojen v zavedni delavski družini. Že v mladih letih je sodeloval v naprednih sindikatih in se udeležil prvih stavek. Po zasedbi naše domovine se je dejavno vključil v vseljidski odpor. Postal je že v avgustu 1941 član SKOJ in se je kot tak posvetil delu na terenu. Pozneje je bil

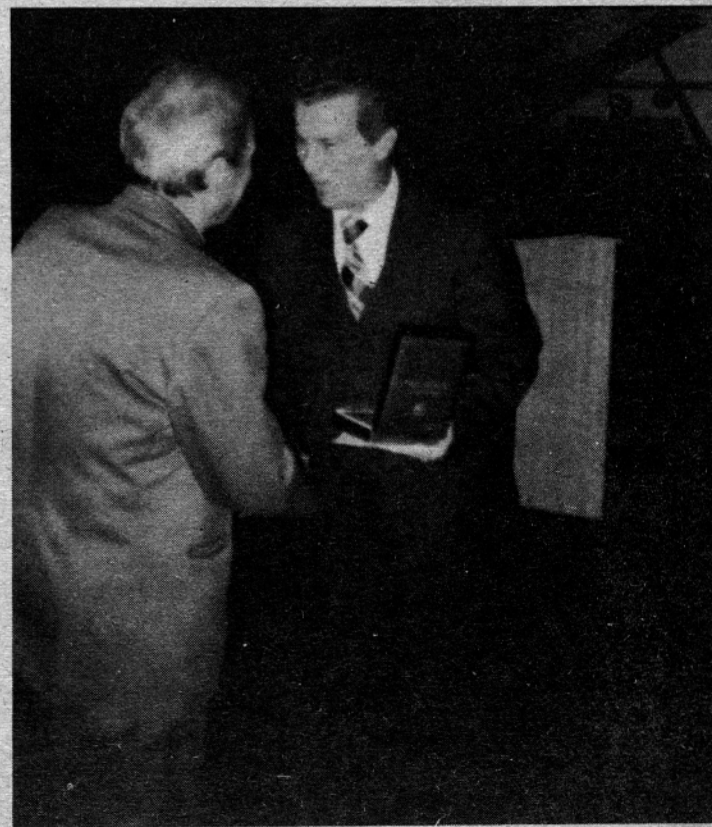
Dobitniki odličij OF

Na slovesnosti v Nazarjah je predsednik OK SZDL Hinko Čop podelil srebrne znake OF sledečim družbenim delavcem: Aleksandru Štrbenku za dolgoletno delo v družbenopolitičnih organizacijah, Jožetu Kumru za uspešno delo pri razvoju družbenopolitičnih in ekonomskih odnosov v občini, Tonetu Vrhovniku za uspehe pri ekonomskem razvoju v občini, Jožetu Lazniku za prizadevno delo v krajevni skupnosti, Francu Štiglicu za vsestransko družbenopolitično dejavnost, Ivanu Purnatu za prizadevno delovanje v družbenopolitičnih organizacijah in krajevni skupnosti, Ivanu Poličniku za uspešno delo v turizmu in krajevni skupnosti in Ivanu Šestirju za dolgoletno delo v družbenopolitičnih organizacijah in krajevni skupnosti.

Denarne nagrade so prejeli Milan Praznik, Konrad Marovt, Alojz Pahovnik, Rafael Žerovnik in Srečko Vavdi. Knjižne nagrade so podelili Marjanu Dobrovcu, Antonu Pečniku, Ivanu Potočniku, Stanetu Rojtnu, Martinu Semu, Jožetu Kramerju, Cirilu Budni in Vinku Vidmarju.

Vsekakor je pohvalno, da so končno bili deležni pozornosti

javnosti mnogi pridni delovni ljudje, ki želijo z lastnim znanjem pomagati v prizadevanjih za gospodarsko ustaletev.

Predsednik SO Plaznik predaja Vladu Kosirju odličje

Slovesnost
v Nazarjah

Na osrednji proslavi OF v Nazarjah so podelili državno odlikovanje, srebrne znake OF, odličja sindikatov in priznanja izumiteljem v naši občini.

Kulturni spored so pripravili člani domačega kulturnega društva, šolski otroci in pevci PD Rečica ob Savinji.

V slavnostnem govoru je častni občan občine Mozirje Tone Bole poudaril delež Gornje Savinjske doline v osvobodilnem boju in prizadevanja za hitrejši gospodarski razvoj v času, ko se povsod v svetu in pri nas zaostrujejo ekonomske razmere. Vse to terja od nas visoko stopnjo zavesti in pripravljenost sodelovanja v naporih za ustaletev gospodarstva. Nihče ne more in ne sme stati ob strani, kajti le s skrajno mero prizadevnosti bomo uspeli prebroditi težave.

Tone Bole je v nadaljevanju segel nekoliko nazaj v zgodovinska dogajanja v naši dolini ter ob tem pohvalil našega človeka, ki je vedno stal na braniku slovenstva in se upiral vsem mogočim zunanjim kvarnim vplivom. Vse to je obrodilo velike uspehe osvobodilnega gibanja, ki se je prav v naših krajih pričelo z ustanavljanjem odborov OF že v jeseni 1941 (Šmihel, Mozirje, Nazarje). Tudi pozneje, ko je bilo nasilje zavojevalcev najhujše, ljudje niso klonili in prav v tej dolini je bila postavljena prva voljena ljudska oblast na Štajerskem. Tu so bile bolnice, tiskarne in pomembne vojaške enote in njih vodstva. Vsemu pritisku navzlic je tod rasla „država v državi“. Kot v posmeh domišljavim trditvam nemških nadljudi, je v njihovem rajhu nastalo ozemlje na katerem so bile vse oblastne ureditve. Kulturno življenje je zaživelo, kot ne bi bilo vojne, ki je še divjala povsod po Evropi.

Ob koncu je Tone Bole čestital vsem, ki so prejeli odličja in poudaril moč skupnosti, ki jo sestavljajo tako predani ljudje.

Ob stoletnici telesne kulture v Mozirju bo v nedeljo 30. maja 1982 ob 15. uri na nogometnem igrišču v Mozirju

Telovadni nastop

Sodelujejo: Izbrana vrsta telovadcev SRS, 650 mladih telovadcev in občinska godba na pihala.

Vabimo občane, da si prireditev ogledajo, saj podobne že dolga leta ni bilo!

O gradbenih zemljiščih

V zadnji številki smo pričeli z objavami vprašanj in odgovorov Franca Miklavca, predsednika IS SO Mozirje, s tem pa zaključujemo.

Kako je z ohranitvijo izvorne arhitekture, saj se opaža, da se nekatera zanimiva poslopja obnavljajo, posodabljuje in tako izgublamo krajevne znamenitosti? Ne gre za kulturne spomenike, ampak za ohranitev neke krajevne značilnosti!

Vprašanje ohranjanja starodavnosti in s tem naših značilnosti stanovanjskih in ostalih objektov je resnično aktualno. Pri tem pa se pojavijo več vprašanj kot: ali naj sedanji rodovi, kljub veliki tehnološkemu napredku, bivajo v takih domovih in živijo tako kot njihovi predniki. To je najbrž neuresničljivo: ali naj ohranimo nekatere objekte nedotaknjene, v njihovi prvobitnosti, ker se takoj za tem pojavi več vprašanj: kako zaščititi objekte, kdo jih bo vzdrževal, kje zgraditi nadomestne domove, ki bodo znova zahtevali prostor ipd. V občini imamo izdelan dokument: Varstvo narave in kulturne dediščine, kjer so opravljene kategorizacije objektov in tudi zaščiteni posamezni značilni objekti.

Kako daleč smo z urbanističnimi načrti v občini in v posameznih krajevnih skupnostih?

Za območje občine je bil izdelan prostorski vidik srednjeročnega in dolgoročnega družbenega plana občine Mozirje, ki načeloma opredeljuje območja in naselja za katera se izdelajo urbanistični načrti:

- Mozirje — že izdelan in sprejet v letu 1980,
  - Nazarje — v izdelavi,
  - Rečica — v izdelavi in javni razgrnitvi,
  - Ljubno — ni v izdelavi
- ima pa ureditveni načrt,
- Luče — programske osnove — potrebna reambulacija,
  - Gornji grad — v izdelavi,

- območje Solčave in Logarske doline — je posebnega družbenega pomena, za kar pa še ni izdelanega urbanističnega dokumenta, ker tudi ni izdelanih programskih osnov.

- Nova Štifta — urbanistični red v izdelavi,
- Bočna in Šmartno ob Dreti se urejmeta z zazidalnimi načrti skladno s prostorskim vidikom. Za obe krajevni skupnosti so zazidalni načrti že v javni razgrnitvi.

Kje nastajajo nova zazidalna mesta (okolisi)?

Nova zazidalna območja se pojavljajo v naslednjih naseljih: Mozirje, Nazarje, Rečica ob Savinji, Ljubno, Luče, Solčava, Nova Štifta, Gornji grad, Bočna in Šmartno ob Dreti.

Ali kdo nadzoruje zidavo glede na odobren načrt? Mnoge stavbe po zunanji podobi ne sodijo v okolje. Često pa graditelji po svoje spreminjajo načrte in skazijo zunanjo podobo. Ali kdo zato odgovarja?

Investitor dobi gradbeno dovoljenje za določen projekt, ki se bolj ali manj vklaplja v okolje. Vsak investitor mora imeti tudi pooblaščen osebo, ki nadzira

gradnjo. Ti nadzorni organi pa večkrat neodgovorno prepuščajo izvajanje in s tem spreminjanje del od projektov samim investitorjem, zidarjem itd. To je vsekakor prevelika svoboda investitorjev, ki jo bo potrebno omejiti z:

- imenovanjem urbanističnega inšpektorja, kar smo že storili

- odgovornejšim ponašanjem in odnosov do teh vprašanih nadzornih oseb, za katere se odločijo investitorji.

Ali namerava uprava nekatero gradbene posebnosti (kašče in značilne hiše) zaščititi s predpisom?

Spomeniško varstvena služba skrbi, v okviru svojih pristojnosti za zgodovinsko in arhitektonsko zanimive in zato tudi zaščitene objekte. Ti objekti so navedeni v že omenjenem dokumentu: Varstvo narave in kulturne dediščine. Pripomniti pa je potrebno, da so sredstva za ohranjanje teh objektov pičila, zato to ostaja bolj ali manj na ravni vodenja evidence.

Kdo bo v naprej urejal gradbena zemljišča in jih pripravljati kot komunalno urejena?

V občini Mozirje odkupuje, pripravlja in ureja gradbena zemljišča Samoupravna komunalna interesna skupnost ob sodelovanju pristojnega upravnega organa in stanovanjske skupnosti.

Ali ne menite, da je nadzor nad gradnjami prešibak? Vemo, da uprava izda ustrezna dovoljenja, da pa ne more zagotoviti pravičnega in zakonitega poteka gradnje. Kdo ga naj?

Nadzor nad gradnjami je prešibak! Rešitev vidimo v:

- kvalitetnejšem odnosu investitorjev do porabe in obnašanja v prostoru in s tem večjega podružbljanja tega vprašanja in
- ojačanju inšpekcijskih služb predvsem urbanistične in gradbene.

Smo krajina, ki ima vse možnosti izgradnje turističnih zmogljivosti. Vemo, da je trenutno manj možnosti za naložbe, kako pa se načrtuje v bodoče?

Poraba prostora za turistične namene je zelo občutljiva, zato je odgovornost za to panogo gospodarstva toliko večja. Naša želja je zato, da se v razvoju te dejavnosti vključi celotno gospodarstvo, vse KS in ostale strukture. Doseči moramo aktivnejši odnos vseh nas do tega, pa ne samo v pogledu porabe prostora ampak tudi kot razvojne komponente gospodarstva. Ravno sedaj je pripravljen program izgradnje nekaterih turističnih objektov in upati je, da bo o tem stekla javna razprava.

Ali nameravate nekatera posebno značilna območja doline ohraniti naravna, brez gradenj in katera so to?

V celotnem kontekstu ohranjanja krajine smo se odločili za takoimenovano aktivno varovanje. Gre za to, da takšno varovanje omogoča določene gospodarske aktivnosti kot izkoriščanje gozdov, vodnih virov, izkoriščanje kmetijskih površin, nadalje za potrebe turističnega gospodarstva itd. V tem smislu je seveda mogoče postavljati tudi nekatere objekte, ki bodo omogočili določeno gospodarsko aktivnost. Objekti pa seveda morajo odgovarjati značilnostim krajine. Ostrejši režimi so sprejeti za Logarsko dolino in Robanov kot ter področje krajinskega parka ob Veliki planini.

Kadrovske spremembe na občini

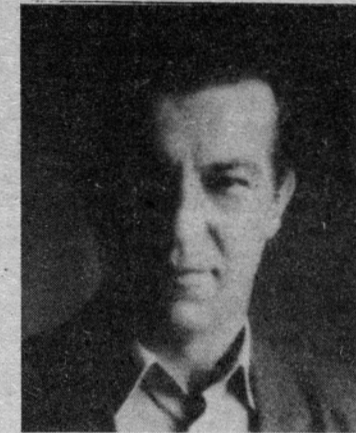
Občani so bili že v času pred volitvami dobro seznanjeni s predvidenimi spremembami na vodilnih mestih v občini. Vsi predlogi so bili v javni razpravi, tako je dosežena pri novih zasledbah odgovornih družbenih nalog zadovoljiva raven demokratičnega odločanja.

Kaj so novoizvoljeni vodilni povedali za naše bralce?

VEČ BESEDE DELEGATOM!

Predsednik SO inž. Lojze Plaznik, agronom in doma iz okolice Luč, se je takoj po končani visoki šoli vključil v združeno delo, se pravi zaposlil se je v tukajšnji kmetijski zadrugi. Najprej je bil načrtovalec kmetijske proizvodnje, pozneje je prevzel naloge direktorja zadruge, te je opravljal vse do izvolitve za predsednika skupščine občine.

V razgovoru je poudaril skrb za boljše in hitreje uveljavljanje resničnega delegatskega odločanja v skupščini. To nameravajo doseči s pravočasnim in temeljitim obveščanjem delegatov o pomembnejših stvareh, ki jih bo treba na tej ravni reševati. Tu moramo doseči več sodelovanja in ravnati krajevne skupnosti in delovnih organizacij, seveda ob sodelovanju

Lojze Plaznik

družbeno političnih organizacij teh sredin. V gradivu, ki ga prejmejo delegati mora biti nakazana rešitev obravnavanega vprašanja v raznih možnostih, tako bo mogoče delegatom ob sodelovanju delegacij presoditi najboljšo odločitev. Seveda pa je poglavitni občutek delegata, ko spregovori na skupščini. Ta mora biti dober in v primeru vprašanj morajo strokovne službe skupščine razumljivo in dostojno odgovarjati, pojasniti stališča. Tako bo vsak delegat imel zadoščenje za svoje delo, sodelovanje pri odločanju pa bo na ta način zagotovljeno. Delegat ne sme imeti občutka, da je bilo njegovo vprašanje ali mnenje spregledano! Kadar gre za bistvene odločitve morajo stvari biti obravnavane na vseh ravneh, predvsem pa temeljito tam kjer so občani neposredno zainteresirani. Delegati v nobenem primeru ne smejo biti postavljeni pred dejstvo hitre odločitve, tako razvrednotimo delegatski način odločanja, saj mora k temu nujno spregovoriti najmanj delegacija. Glede obveščanja delegatov bi kazalo poudariti, da so v glavnem dobro obveščeni, ni pa tako dobro stanje pri obveščanju občanov, oziroma delegacij ali sredin v katerih so bili delegati izvoljeni. Morali bi najti močnejše sredstvo obveščanja o tem v našem občinskem glasilu. Potrebno bo stalno poglavje v katerem bi sproti obveščali občane o posameznih pripravah na sprejem predpisov in ukrepov, pa tudi o delu posameznih delegacij, oziroma delegatov. Tako bi krog obveščanih razširili, s tem pa zagotovili odločanje večjega števila občanov.

Nato je predsednik Plaznik nakazal nekatere neodločljive zadeve, ki jih bo moral skupščina dokaj hitro razčistiti. Na prvem mestu je zaskrbljujoče velika izguba v zdravstvu (SIS

za zdravstvo). Ta se vleče že nekaj let sem, vendar doslej ni bilo dovolj storjenega, da bi stvar ustrezno uredili. Tudi odlok o obveznem odvzemu smeti še ni dokončno zrel za zadovoljivo urejanje te občutljive, vendar potrebne dejavnosti. Že sedaj je treba misliti na pripravo naslednjega odločanja o zbiranju sredstev za skupne potrebe (referendum). Tu bi morali poudariti potrebe krajevnih skupnosti, nadaljevati dela na čistilnih napravah, upoštevati potrebe šolstva in zagotoviti razširitev telefonskega omrežja. Seveda pa bodo končno besede o načrtu rekli občani preko krajevnih skupnosti in delovnih organizacij.

VEČ POZORNOSTI TURIZMU

Za novega predsednika Izvršnega sveta SO Mozirje je bil izvoljen dosedanji predsednik Komiteja za gospodarstvo in podpredsednik IS Franc Miklavc, inženir lesarstva. Po tem, ko je vodil sestavljeno organizacijo združenega dela STIK v Mozirju je vse do sedaj delal na občini, zato temeljito pozna razmere v naši dolini.

Ko je pogovor nanesel na težave, s katerimi se srečujejo v mozirski občini je Franc Miklavc nakazal tri poglavitne točke pozornosti bodočega delovanja izvršnega sveta. Najprej je opisal razmere v TOZD Iverna kjer imajo že nekaj let sem izgube. V komunalnem gospodarstvu je vrsta nalog, ki priganjajo, pa tudi v turizmu kaže hitreje ukrepati, saj nas čas prehitava. Posebno pomembna je dokončna odločitev glede Golt.

Pri razčlenjevanju posameznih primerov je poudaril, da v Iverni že vsa leta pripisujejo glavne vzroke za slabo stanje zunanijm vplivom. V zadnjem času že res ugotavljajo tudi lastne slabosti. Te so v glavnem zaradi neustrezne kadrovske zasledbe, meni Franc Miklavc. Ni pa spregledati sedanjih težkih gospodarskih prilik, vendar so takšna stanja v Iverni bila že

Franc Miklavc

pred zaostritvijo na našem trgu. Posledice neobvladovanja tehnološkega in tržnega procesa so občutne. Tako je proizvodnja še vedno usmerjena predvsem v surovine za nadaljnjo predelavo. Premalo pa jo izkoriščajo doma in končne izdelke, ki vežejo dosti živega dela. V tem je iskati dokončno usmeritev doma in v tujini. Že predolgo se ve za takšno rešitev, žal pa se k temu prepočasno pristopa. SOZD Gorenje ima dobre tržne strokovnjake, ki bi ob sodelovanju in predlogih uspešno najli dobro pot. Že sam sedanji program Gorenja bi se lahko z dodatnimi domačimi izdelki lepo izpopolnil. Seveda pa je to le delček možnosti, ki bi jih kazalo temeljito proučiti in hitro ukrepati. Tudi količinski kazalci v proizvodni ivernih plošč ne ustrezajo, čeprav je bilo doslej v posodobitev že mnogo vloženega. Treba je torej pristopiti k temeljitemu razčlenjevanju vzrokov za težko stanje in v

zvezi s tem nekazati učinkovite izhode.

Komunalno gospodarstvo ima odločno premalo sredstev. Za stanovanjsko gospodarstvo združujemo 6,8%, medtem ko združujemo za komunalno gospodarstvo le 1% od dohodka TOZD. Če bomo hoteli zaščititi kmetijske površine, izboljšati razmere na cestah, opraviti najnujnejša popravila na mostovih in podobno bo potrebno več denarja. Za krajevne skupnosti gre od 1% sredstev kar 25%. Dinar v pogonskem gorivu pa se iz leta v leto manjša, saj je potrošnja skromnejša. Lansko leto je bilo tega denarja kakih 400 s. milijonov. Denimo, samo za posodobitev ceste od Lače vasi do Pustega polja bi potrebovali po predračunu okoli 400 mio. din! Ali, Hribarjev most na Dreti je dotrajan, nov pa bi stal milijardo dinarjev! Takšne so potrebne številke. Odlagališče smeti v Homu je bilo že večkrat na dnevnem redu. Dokumentacija ureditve

je do leta 2000 pripravljena, predvideva najnujnejšo ureditev, ki bi stala preko milijardo dinarjev. Sedanje kritično stanje na smetišču ni mogoče več zagovarjati. To je seveda le delček stvari ki kličejo po ureditvi.

V turizmu se ubadamo z reševanjem Golt in seveda z vsem drugim kar bi pomenilo hitrejši razvoj te gospodarske veje v naši občini. Sanacijski načrt predvideva vključitev Golt kot TOZD v TGP Paka Velenje. Vprašanje se obravnava regijsko. Nosilec turističnega razvoja SOZD Merx Celje pripravlja hkrati tudi za našo dolino razvojni načrt. Izvršni svet naše občine je v toku dogajanj, saj povsod sodeluje. Jasno je, da Golte v bodoče ne morejo stati zunaj turistične dejavnosti v naši občini. Gre v bistvu za tesno povezanost vseh dejavnosti, ki imajo tako ali drugače opraviti s turizmom. Dolina kot celota je v bistvu le skromna ponudba na domačem, kaj šele na tujem trgu, zato je povezovanje tem bolj nujno!

USKLAJEVANJE SREDNJEROČNIH NAČRTOV

Novoizvoljeni predsednik Komiteja za gospodarstvo in planiranje pri SO Mozirje inž. Franc Finkšt je po končani

fakulteti delal kot tehnolog v živilsko predelovalni industriji. Ob delu se je lotil študija na drugi stopnji ekonomije, ki ga sedaj končuje. Usmeril se je torej v gospodarstvo in je nazadnje delal v Gorenju kot vodja računovodske službe. Česa se bodo v njegovem delokrogu najprej lotili? Najvažnejše je postaviti srednjeročne načrte na trdna tla. Gre namreč zato, da so ti ponekod še vedno spisek želja, kar pomeni veliko pomanjkljivost in zavoro pri smotrnem obravnavanju gospodarskega razvoja v občini. Ni redko, da so šli načrtovalci preko meja lastnih in družbenih možnosti. Posebno jasno so nekatere pomanjkljivosti izstopile po sklepni ugotovitvah poslovnih uspehov delovnih organizacij. Če k temu pripisemo še splošne težave v gospodarstvu, ki so značilne za vsa država, potem je prilaganje stvarnosti neodložljiva potreba. Posledice vsklajevanja bodo najbrž nižje stopnje rasti gospodarstva, kar pomeni manjša sredstva za razširjeno reprodukcijo.

Ko je inž. Finkšt govoril o nalogah, ki ga čakajo kot pred-

Franc Finkšt

stojnika upravnega organa na področju gospodarstva je dejal, da si bo prizadeval za kakovostno delo strokovnih služb in boljše povezovanje s krajevnimi skupnostmi, ki morajo imeti odločilno besedo, ko gre za njihovo pristojnost. Pa tudi sicer mora biti trdnejša vez med upravnim organom in njimi. Sem spada še skrb za postopno urejanje razmer v teh sredinah. Marsikje namreč nimajo osnovnih možnosti za uspešno delovanje, niti prostorskih pa tudi ne kadrovskih. Zato krajevna samouprava ponekod šepa in se ne uveljavlja v zadostni meri.

Naši pevci v Mozirju

V počastitev praznika OF in 1. maj so pripravili v Mozirju občinsko pevsko revijo. Uvodoma so zapeli v združenem sestavu dve borbene pesmi, profesor Anton Venek, predsednik občinske ZKO pa je pozdravil pevce z izbranimi besedami in poudaril velik pomen te vrste kulturne dejavnosti v preteklosti in bodočnosti.

Na reviji je sodelovalo 7 domačih pevskih zborov, kot gosta pa smo pozdravili mešani pevski zbor iz Braslovč pod vodstvom Vinka Rizmala. Značilnost letošnjega srečanja se je kazala v tem, da so prevladovali ženski pevski zbori, kar 4 so bili in to iz Bočne, Luč, Ljubnega in Nove Štifta. Moška zbora sta bila z Rečice in Bočne, mešani pa je bil le mozirski. Tudi tokrat ni šlo za tekmovanje ali odbiro, le prikazno dela je služilo to srečanje.

Po nastopih je bilo posvetovanje zborovodij, ki je kritično ocenilo stanje v pevski kulturi pri nas. Ni pravega napredka, kar je pri-

pisati premalo zanimanja med mladimi. Posebno težka pa je trditve, da se izobraženstvo sploh premalo vključuje. Posledica stanja so tudi neradne pevske vaje, saj se največkrat pevci zberejo priložnostno, to pa je seveda premalo, da bi lahko zagotovili kakovost. Zborovodje pretežno ljubiteljski se trudijo po svojih močeh, vendar bi potrebovali več pomoči in podpore pri svojih društvih in še kje. Zato so se dogovorili za pogostejša srečanja in izobraževanje v okviru ZKO Mozirje.

Da so na srečanju zborovodij bili strogi v presoji stanja je samo korak naprej k reševanju odprtih vprašanj in odraz dobre volje. Najpete ostane kot značilna prvina med našimi ljudmi.

Sicer pa kaže priznati velike napore v pevskih zborih, saj gre vendar za ljudi, ki po trdem delu zapojejo, gre za zborovodje, ki iz ljubezni do naše pesmi delajo in vztrajajo! Zato je njih delež vreden pohvale.

A. ACMAN

Pot mladih

Tudi letos so mladi ponesli lokalni štafetni palici z meja naše občine. Prva je krenila iz Logarske doline, druga pa po dolini Drete. V Gornjem gradu sta se lokalni štafetni palici pridružili naslednjega dne zvezni, ki so jo naši mladinci prevzeli od žalskih v Letušu in jo ponesli do Mozirja, Rečice, Ljubnega, Gornjega grada, nato je bila predana na Črncu mladini Kamnika.

Povsod na poti pozdravov Predsedstvu Jugoslavije so prebivalci in posebno še mladi pripravili slovesnosti v pozdrav!

Skupščina borcev NOV

V dvorani Delavskega doma v Nazarjah je bila skupščina občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV Mozirje. Za to priliko so pripravili zelo izčrpen pregled dela odbora za preteklo obdobje. V njem je med drugim napisano: V enotni fronti socialističnih sil smo kot borbena organizacija zrastle med NOB vstrajali, da se v političnem delovanju ravnamo po izkušnjah iz časov borbe, oziroma socialistične revolucije. Prav te izkušnje so danes v naši samoupravni družbi koristne že zaradi razrednega bistva revolucije in v boju proti izkrivljanju naše poti. Pomembne pa so tudi v uresničevanju SLO in družbene samozaščite.

V svojem delu so ravnali stabilizacijsko in se zavzemali za smotno rabo družbenih sredstev namenjenih uresničevanju zakonitih pravic borcev. Predvsem v zdravstvu so skrbeli za pravilno koriščenje raznih oblik zdravljenja in preprečevali zlorabe. Stanovanjska vprašanja borcev so reševali v okviru danih možnosti. Poskrbeli so tudi za ustrezni ukrepi preprečevati priznanje posebne dobe, tam kjer ni bilo izrecnih pogojev za pridobitev te pravice.

V občini je 1.379 članov borčevske organizacije. Najnižja starost aktivnih udeležencev

NOB je 55 let. Z udeležbo v boju pred 9. 9. 1943 je še živčih 281 borcev, med njimi so 3 nosilci spomenice 1941, in 11 borcev od leta 1941. Dvojno dobo po 9. 9. 1943 ima priznano 630, enojno pa 129 borcev. Zaposlenih je le še 27 članov. Upokojenec z varstvenim dodatkom je 32.

V svojem delovnem načrtu imajo borci poudarjeno skrb za zdravje članov, tu mislijo na bolj organiziran nadzor na zdravstvenim stanjem borcev. Poskrbeli bodo za ohranjanje spomina na NOB z dodatnimi naporji pri zbiranju gradiva iz časov boja. Dosedanje delo na tem področju je že rodilo sadove, skupaj s Kulturno skupnostjo so uredili spominsko sobo NOB v mozirskem kulturnem domu. Seveda pa so odločni v tem, da bodo zgodovinska dejstva iz doline napisana v posebni knjigi. Obeleževanju spominskih krajev bodo posvetili še v bodoče vso pozornost. Tako pa tudi vzdrževanju že obstoječih spomenikov. Seveda je to le drobna naloga, ki so si jih zadali.

Po razpravi so izvolili vodstvo občinske borčevske organizacije. Ali bolje potrdili so zupanje dosedanjemu vodstvu, tako bo v naslednji dobi vodil organizacijo Jože Celinšek, sekretar pa bo še naprej Vlado Košir.

Veliko strank ...

Kar čudno se sliši, da je vsak polnoletni občan enkrat lani potreboval delavca občinskega oddelka za notranje zadeve. Vendar trditev v povprečju drži. Namreč kar 10.107 upravnih zadev so tam reševali v preteklem letu. Pri tem gre v glavnem za zadeve, ki bi jih občani radi opravili kar se da hitro. Doslej je sorazmerno skromno zasadenemu oddelku to uspelo, seveda pa se zatakne takrat, ko se od njih po službeni dolžnosti zahtevajo prepisi raznih podatkov, ki se prav v tem oddelku vodijo. Sedanje možnosti, ki jih za opravljanje tega dela imajo, so že zdavnaj nesodobne. Vrsta evidenc, kot matične, o osebnih izkaznicah, potnih listih, orožnih listih, motornih vozilih,

voznških dovoljenjih in še o drugem narekujejo avtomatsko obdelavo. Te pa zaenkrat še ni. Iz gradiva, ki je bilo razpravljano na izvršnem svetu SO Mozirje je razvidno, da so težave še pri mnogih nalogah tega oddelka, vendar doslej delo ni občutno trpelo. Posebej je bilo omenjeno urejanje cestnega prometa, ki po zakonu sodi v delokrog oddelka. Zato je bil dan predlog, da se izoblikuje ustrezno strokovno telo, ki bi v zahtevnejših primerih obravnavalo prometne zagate in predlagalo rešitve.

Letos jih čaka zelo zahtevna naloga zamenjave obrazcev prometnih dovoljenj in seveda nadaljevanje zamenjav osebnih izkaznic, ki je steklo že v preteklem letu zadovoljivo.

Kadrovske zagate

Ob poglobljenem ocenjevanju uresničevanja družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v preteklih dveh letih so se v mozirski občini nujno soočili tudi s problemom dnevne migracije delavcev. Podatki kažejo, da se na delo v druge občine dnevno vozi vsak četrty zaposlen občan. V kamniško in ljubljanske občine odhaja dnevno na delo okrog 1.060 delavcev, v velenjsko pa 687. Iz drugih občin prihaja na delo v mozirsko 118 delavcev.

Ob tem je seveda zanimiv podatek, da v mozirski občini združuje delo že 173 delavcev iz drugih republik, seveda pretežno nekvalificiranih. To dejstvo seveda zmanjšuje že tako slabo kvalifikacijsko sestavo zaposlenih, ob tem pa se dnevno vozi na delo drugam 40 delavcev z višjo in visoko izobrazbo.

Podatki o izobrazbi „vozačev“ zgovorno pričajo o tem, da v mozirski občini primanjku-

je nekvalificirane delovne sile, mladi pa se izmikajo manj zahtevnim in fizično težjim delom in se zadovoljujejo s srednjo izobrazbo, usmerjeno predvsem v negospodarstvo.

O vseh teh vprašanjih bi v bodoče kazalo bolj razmisliti, kot doslej. Delavci, ki odhajajo na delo drugam, opravljajo najrazličnejša dela, od manj do najbolj zahtevnih. Zagotovo bi se tudi v domačih organizacijah našlo delo zanje. S tem bi v občini razrešili prenekatero težavo, ki jih na stanovanjskem področju, pri prometnih zvezah, pri izseljevanju z manj razviti območij in drugod, prav gotovo ne manjka. Vsa ta dejstva se vse premalo upoštevajo, saj je na mestu ugotovitev, da bi z usmerjanjem teh tokov ublažili marsikatero neskladje med kadrovsko ponudbo in povpraševanjem.

J. P.

Ob sprejemu štafete v Mozirju

Zasedanje zborov skupščine

Dne 14. aprila 1982 so zasedali zbori občinske skupščine v novi sestavi. Skupščina je na tem zasedanju opravila konstitutivne naloge in je delovala predvsem kot volilno telo.

Na tej seji so bili izvoljeni oz. imenovani: Za predsednika Skupščine občine Mozirje Lojze PLAZNIK in za njenega sekretarja Stanislav ROZENSTEIN.

Za predsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Mozirje Franc MIKLAVC, za člane pa: Franc FINKŠT, Jože TLAKER, Dominik MIKLAVC, Leopold SUPIN, Miro CIGALE, Ivan PURNAT, Milan CAJNER, Rudi ZAGER, Anka ŽIHER in Peter ŠRIBAR.

Izmed članov Izvršnega sveta so bili za predstojnike oddelkov imenovani:

FINKŠT Franc, za predsednika komiteja za gospodarstvo in planiranje; Rudi ZAGER, za načelnika oddelka za ljudsko obrambo; Anka ŽIHER, za direktorja Uprave za družbene prihodke; Peter ŠRIBAR, za načelnika inšpektorata.

Šah postaja priljubljen

Delovanje Gornjesavinjskega šahovskega kluba lahko ocenimo kot pestro in prizadevno. Predvsem ima važno povezovalno nalogo, saj združuje šahiste iz 9 krajevnih skupnosti. Kar 25 igralcev se je udeležilo brezpotnega tekmovanja, ki so ga pripravili v Nazarjah. Zastopane so bile skupine iz Mozirja, Nazarja, Gornjega grada, Ljubnega, Solčave, Rečice in Nove Stifte. Največ uspeha so imeli šahisti Solčave, ki so tudi sicer pokazali veliko vneme za sodelovanje.

Seveda nastajajo velike težave pri samih tekmovanjih vsled oddaljenosti posameznih igralcev, oziroma skupin.

Občinska zveza telesnokulturnih organizacij je prispevala sredstva za nakup šahovskih pripomočkov.

Tudi v posameznih krajih doline so doslej pripravili uspešna tekmovanja za katera je na sploh veliko zanimanje. Izmed kolektivov so najprizadenejši v Smreki, Kovinarstvu, Glinu in Gozdnemu gospodarstvu. Seveda pa bodo težave še hitrejšega razvoja opazne, ker pač delo še vse preveč visi na plečih redkih posameznikov.

AVGUST KRIŽNIK

Obrambne priprave

V okviru obrambne vzgoje na šolah v dolini so tudi letos pripravili tekmovanja. Izbrane vrste so zastopale svoje šole na občinskem tekmovanju, ki ga je občinska komisija skupaj z občinsko strelsko zvezo izvedla na okoli 9 km dolgi poti in na strelišču v Mozirju. Skupina, ki bo na tem tekmovanju najboljša pa bo predstavljala našo občino na regijskem tekmovanju v Celju.

Gre v bistvu za orientacijski pohod po neznanem okolju, spotoma so kontrolne točke na katerih udeleženci odgovarjajo na razna vprašanja prve pomoči, iz zgodovine NOB in preverjajo druga znanja, ki sodijo med obrambne veščine. Seveda se mladi pomerijo tudi v streljanju z zračno puško.

Letošnje občinsko tekmovanje je potekalo ob slabem vremenu, kar pa ni vplivalo na voljo do sodelovanja, saj je bilo udeleženih kar 9 skupin iz naših šol, oziroma tekmovalo je prek 40 mladih. Ne kaže ob tem prezreti velike napore mentorjev na šolah, ki usposablja mlade v obrambnih znanjih.

Mladi bodo delali

Center za mladinske delovne akcije pri ZSMS Mozirje je pripravil načrt mladinskih delovnih nalog v dolini in izven nje.

Največjo pozornost bodo posvetili republiški delovni akciji Kras 82. Na območju občine bodo urejali vodovod na Dobrovlje, z deli so že pričeli, nadaljevali bodo dela na urejanju partizanske bolnišnice v Robanovem kotu in se spoprijeli z izkopom za električno napeljavo do oživiljene kmetije na Planici.

Mladi so še vsako leto radi prišli za delo. Pričakujejo, da bo tako tudi letos!

Poslovanje v Elkroju

Ko so na samoupravnih organih razpravljali o poslovanju v prvih treh mesecih letos, je direktor Ivan Kramer nakazal dosedanja prizadevanja, uspehe in težave med drugim:

Znani so nam rezultati prodaje na domačem in inozemskem tržišču, za leto 1982. Načrtovali smo 800.000 kom hlac prodaje na domačem tržišču. Sodeč po podpisanih zaključnicah pa bo prodaja znašala 950.000 komadov. Na inozemskem tržišču smo načrtovali 350.000 komadov prodaje. Do 31. 3. 1982 smo dosegli 94.000 kom prodaje na konvertibilno tržišče ZR Nemčije. Prve dni aprila smo odpisali še 10.600 komadov. Sodeč po teh rezultatih pričakujemo, da bomo tudi izvozni plan dosegli indeks povečanja fizičnega obsega izvoza je kar 258.

Investicija v novo halo bi lahko dajala še več, če bi imeli možnost uvoza internih transportnih naprav, avtomatov za šivanje in sodobnih likalnih naprav. Kljub temu pa je bila investicija upravičena, saj nam je sprostila prostore za skladišče. Prejšnja skladišča so bila bistveno premajhna za sedanje obseg proizvodnje in prodaje. Čeprav imamo težave, pa bo

prav ta investicija omogočila dodatno zaposlitev 30 delavk in delavcev.

Nakup šole Luče, izgradnja ceste in parkirišča pri obratu trenutno služijo za skladiščenje surovin. V letu 1983 pa bodo začele služiti proizvodnemu meniju.

Nakup gasilskega doma v Nazarjah služi kot skladišče. Ko bo zgrajen kolektor s čistilno napravo (Rečica-Loke), bomo v tem objektu organizirali pranje hlače iz jeans-a in s tem zmanjšali stroške pranja hlače in prevozne stroške za cca 1,5 mio din letno.

Investicija v industrijsko prodajalno je prav gotovo ekonomsko upravičena, saj bomo letos v tej prodajalni prodali za cca 12.000.000 din hlače. To pomeni, da je ta prodajalna postala za nas že pomemben kupec. Razumljivo je, da so bile tudi investicije v strojno opremo ekonomsko upravičene. Enaka ugotovitev velja tudi za sovlaganje v DO Steklo Slovenska Bistrica in v RO Mladost iz Cajetine.

V bodočnosti bodo potrebne še razmeroma velike investicije v strojno opremo in transportne naprave s čemer bodo nastali pogoji za večjo rast produktivnosti dela.

Po samoupravni poti naprej

Sindikati so imeli skupščino občinske konference, ki je osvetlila delo v preteklem štiritletnem delovanju.

Zaradi zaostrenih gospodarskih okoliščin je delo sindikatov bolj zahtevno in kot so ugotovili, se je tudi v marsičem izboljšalo. Prizadevanja za organiziranje združenega dela skladno z določili Zakona o združenem delu so obrodila sadove, le v Feritih na Ljubnem še ni stanje zadovoljivo. Nenehno so si prizadevali za izboljšanje nagrajevanja in prehajanja na plačilo po delovnem učinku. Uspehi so v marsičem izostali, saj še marsikje nimajo niti osnovnih načel, ki omogočajo nagrajevanje po delu. Slabosti izstopajo predvsem takrat, ko se primerja nagrajevanje režijskih in neposrednih delavcev v proizvodnji. Seveda so ponekod v smeri urejanja teh razmerij uspeli več, drugod manj. Sindikati so poskrbeli za temeljito razpravo okoli zaključnih računov. Ocene poslovanja so se iz leta v leto

kakovostno izboljševale in tudi vidni so premiki v načrtovanju.

Seveda še s stanjem ne moremo biti zadovoljni, saj bi morali stvari bolj analitično in vsestransko osvetliti. Ob tem pa nenehno misliti na tržno stanje in usmeritev v izvoz! Ko so govorili o volitvah, so ocenili udeležbo kot uspeh samoupravne naravnosti naših delovnih ljudi, kar 96% volilnih upravičencev je opravilo svojo dolžnost in se tako izreklo za samoupravno pot na vseh ravneh.

Osnovnih organizacij je v občini 39, članov pa 3.930. Posebno pohvalno so se izrekli ob dejstvu, da se v vodstva sindikalnih organizacij vključuje vse več žensk in mladih.

Mnogo so storili za izobraževanje samoupravljalcev, pa tudi v športu so bili uspešni. Glede obveščanja delavcev so imeli pripombe, ker včasih strokovne službe še neupoštevajo potrebe po bolj temeljitem obveščanju svojih delavcev.

Vojaške šole nudijo zanimive poklice

Priključki za Creino

Gasilsko društvo Mozirje razpolaga z več priključki za cisterne Creina, ki se uporabljajo za brizganje in gašenje. Nekaj teh bi lahko odstopili, zato naj se tisti, ki se za nakup zanimajo, zglasijo pri poveljniku Viktorju Lukši v Mozirju.

Kaj je pomenil Sokol?

Verjetno ne kaže ponavljati gospodarskih in političnih značilnosti časov po marčni revoluciji leta 1848. Znano je, da so se takrat naši predniki narodnostno povezovali, da so izobraženci stopili na branik Slovenstva, ne glede na to kaj in kje so delali. Tabori širom naše domovine so zahtevali združitev vseh Slovencev.

Kako velikega pomena je bila leta 1882 ustanovitev Savinjskega sokola v Mozirju pove podatki, da so se vanj vključevali napredni ljudje iz Celja, Soštanja, Braslovca, Žalca, Vranskega, Gomiljskega, Polzele, Motnika, Šmarja in seveda iz raznih krajev naše doline. Še celo slovenski uradnik dr. Franc Gross, rodom iz Nazarij je z Dunaja vplačal „pristopnino“. Tako tudi ni presenetljivo če zasledimo v knjigi, ki je še ohranjena zveneča imena takratnega prednega slovenskega tabora, kot dr. Jože in inž. Miha Vošnjak, dr. Sernec, dr. Stanko Kočever, dr. Juro Hraševc,

Janez Hausenbichler iz Žalca in še bi lahko naštevali. Seveda so se v te vrste vključili tudi napredni in narodno zavedni duhovniki kot Anton Žuža iz Laškega, Ignac Orožen, ki je prej župnikoval v Mozirju in še mnogi drugi. Savinjski sokol je imel trdne vezi s koroškim slovenskim voditeljem J. Einspelerjem. Skratka, Mozirje je takrat bilo v središču narodno-obrambne dejavnosti prav po zaslugi Sokola. Zato, ker je bil prvi na Štajerskem je zajemal članstvo iz vseh krajev tega območja slovenskega ozemlja.

Da je Savinjski sokol dejansko segal daleč preko običajne krajevnice veljave kaže tudi primer podelitve častne diplome velikemu slovanskemu borcu Josipu Juraju Strossmayerju, hrvaškemu nadškofu v letu 1888. Še marsikaj bi veljalo zapisati o pomenu sokolske organizacije v tistih dneh naše slovenske zgodovine.

A. V.

V spomin Blažu Arničju

Lučko turistično društvo je dalo pobudo za ustrezno spominsko obeležje na rojstni hiši slovitega skladatelja Blaža Arničja nad Lučami. Skupno z ZKO in Kulturno skupnostjo občine Mozirje bodo 29. maja letos pripravili svečano odkritje obeležja. Za kulturni del programa se bo obvezala šola v Lučah, ki nosi ime enega največjih slovenskih skladateljev in lučkega rojaka.

Posodobiti davčno službo

Na eni zadnjih sej izvršnega sveta SO Mozirje so poročali tudi o delu upravnih služb. Marsikdo ne pozna obsežnosti dela davčne uprave, ki je v letu 1981 odmerjala kar preko 50 različnih prispevkov, oziroma davkov. Skupni predpis teh je znašal 63.081.700 din. Med letom so odšli z uprave 4 delavci, kar je povzročilo težave v premagovanju številnih in zahtevnih nalog. Do konca leta so sicer zasedli delovna mesta z mlajšimi ljudmi, ki pa seveda še nimajo ustreznih delovnih izkušenj. Posebna ovira pri učinkovitejšem delu je nedvomno slaba tehnična opremljenost. Na upravi so mnenja, da bi kazalo pohiteti z sodobnejšo opremo, ki bi zadovoljila potrebe poslovanja, saj ni rešitev v novih delovnih mestih. Seveda je trenutek za takšne naložbe neprimeren saj je pa omejeva-

nje tovrstnih nabav načelo stabilizacije, vendar pa bo v tej smeri treba iskati rešitve.

Med letom 1981 so zaradi ugotovitev pri pregledu knjig v obrti izdali 41 nadomestnih odločb, kar pomeni izraženo v sredstvih 639.409 din davka od presežka. Pri 92 pregledih poslovnih knjig je bila ugotovljena za 4.496.708 din višja davčna osnova.

Od davščin, oziroma prispevkov je bila 100% dosežena predvidena višina le pri prometnem davku od premeščin in dohodkih od stavbnih najemnin. Pri obdavčevanju kmetijstva pa je slika v kratkem taka, da je najslabše pokrito starostno, nekoliko bolje zdravstveno zavarovanje in ne v celoti samoprispevek. Pod načrtovanim je tudi v obrti prispevek, ki se plača od presežka dohodka in to kar za 19%.

Ena mogočnih lip na Golici

Kmetija starih lip

Golica leži visoko nad Žerkovcem. Strma cesta marsikatero vozilo utiša, vendar se da lepo priti k Goličnikom. To je lepa in zelo stara kmetija. Njeno starost lahko ugotovljamo po 6 okoli gospodarskih poslopij stoječih lipah. Najmogočnejša stoji v zgornjem delu ob robu gozda. Takšna je, da je 7 mož ne more objeti! V vrhu jo je zlomil vihar, vendar kljubuje poškodbam z bujno rastjo mladega vejevja.

Zanimiv je bil kratek razgovor z gospodarjem, mladim Milanom Goličnikom, ki je sicer dolga leta delal kot strojni ključavničar pa je prisluhnil klicu domačije in jo prevzel. Meni, da so lipe stare preko 600 let. Po ustnem izročilu naj bi jih posadil prvi kmet, ki je baje bil

iz Galicije. Zato so nekoč kmetiji rekli „pri Galicniku“. Prvi gospodar naj bi pričel krčiti gozd in ko je postavil domačijo je zasadil tudi lipe, ki so res v nekem krogu okoli stavb. O tem „Galicniku“ vedo povedati, da je bil kmalu svobodnjak, neki naslednik pa je celo prislužil iz rok vojskovedje meč za svoje borbeno zadržanje. Ta meč je še danes pri hiši. Hranijo pa tudi listine o pridobivanju zemljišč, ki bodo v arhivu Kulturne skupnosti prevedene, tako bo mogoče bolj z gotovostjo reči kaj se je nekoč tu na Golici dogajalo. Dejstvo pa je, da je to bila nekoč mogočna hribovska kmetija, redili so preko 40 glav goveje živine, imeli preko 100 ha gozdov in več kot 200 ovac. Vse to je opravljala več kot dvajsetglava družina.

Novo vodstvo v ZRVS

Že vrsto let si vodstvo občinskega odbora Zveze rezervnih vojaških starestin prizadeva za plodno delo v okviru krajevnih organizacij. To jim tudi uspeva, saj so rezervni vojaški starestine res povsod aktivni. Na zadnji konferenci so izvolili novo vodstvo in si zadali dokaj zahteven načrt dela za v bodoče.

Predsednik je Edvard Herman, podpredsednik Vojko Hren in sekretar Janez Žager.

Jubilejna slovesnost v Mozirju

Ob stoletnici telesne kulture v Mozirju pripravlja TVD Partizan slovesnost, ki bo dostojno počastila spomin vseh prizadevnih telovadnih in športnih delavcev v dolgih desetletjih dela.

Pripravljani odbor, ki ga vodi Vlado Miklavc si je zadal nalogo, pripraviti pregledno razstavo dela nekdanjega Sokola in pozneje TVD Partizana. Natisnjena bo brošura, v kateri bodo ohranjene nekatere značilnosti dela v preteklosti in sedanjosti. Prikazana bo zgodovina telovadne dejavnosti v širšem prostoru doline, saj prvotno člani Savinjskega sokola niso bili le Mozirjani. Da bo bralec lažje razumel pomen ustanovitve društva bo podan tudi kratek pregled takratnih političnih in gospodarskih razmer v Mozirju in pri nas na sploh. Poleg tega pa bo pregled pomembnejših telovadnih in športnih nastopov mozirskih telesnokulturnih delavcev s poudarkom na čas po osvoboditvi. Zbrane so

tudi slike, ki doslej še niso bile objavljene.

Da so se pri TVD Partizan odločili za to zahtevno delo je treba pozdraviti, saj je bil sokolski pokret v tistih časih, pa tudi pozneje izrednega narodnostnega pomena.

Posebno zanimiva bo sklepna prireditve. Ta bo v nedeljo, 30. maja 1982 ob 15. uri na igrišču nogometnega društva Elcroj v Mozirju. Gre za velik telovadni nastop. Telovadilo bo kar preko 650 mladih. Nastopila bo tudi republiška izbrana vrsta vrhunskih telovadcev iz Ljubljane. Sodelovala bo občinska godba na pihala, uvodne besede pa bo povedal Vlado Miklavc.

Častni predsednik pripravljalnega odbora je predsednik RK SZDL Mitja Ribičič, ki se bo prireditve tudi udeležil.

Vse razumevanje za visok jubilej TVD Partizan je pokazala pokroviteljica DO Elcroj iz Mozirja.

Prireditve si velja ogledati!

Kmetijstvo v Lučah

Že stari zapisi o teh krajih povedo, da so Lučani že od nekdaj dobro kmetovali. Bili so napredni v pogledu združevanja v razne kmetijske organizacije. Žal pa danes marsikatera, nekoč mogočna kmetija sameva. Ti pojavi so zaskrbljujoči, tembolj v času, ko se borimo v naši družbi za lasten kos kruha. Prav zato se zdi, da za hitrejši razvoj te veje gospodarstva še vse premalo storimo. Morda kaže na takšno resnico prav lučki primer.

Čeprav je pretežno hribovsko območje posejano s številnimi kmetijami je vendar moč trditi, da naš človek vztraja zvesto na svoji zemlji in obdeluje domačo grudo po najboljših močeh. Če torej upoštevamo, da je vseh kmetij 167 in da je od teh tržno usmerjenih kar 92 potem smo lahko zadovoljni s takšnim stanjem. Naštetimo še nekaj števil! Čistih kmetij je 123, od teh so zaščiten 103. Povprečna velikost gospodarstva je z gozdom vred 39,6 ha, kar seveda kaže na zunaj dobro sliko, vendar pa je treba upoštevati, da je v teh številkah pretežno zajet gozd in ne zgolj obdelovalne površine. Na izrazito hribovsko območje kaže tudi podatek, da je povprečna nadmorska višina kmetij (domov) 759 m, ob tem je povprečna nadmorska višina kmetijskih zemljišč 749 m. To pove, da gre za težje obdelovalne površine, torej več truda je treba za obstoj na takšni kmetiji. Če želimo spoznati nekatere značilnosti moramo še dalje segati po številkah! Od vseh kmetijskih površin (1710 ha) je le 800 ha obdelovalnih. Na teh vzrejajo 585 krav, 205 plemenskih telic, 450 ovac, v hlevih od katerih so sodobni kar 103. Kmetije razpolagajo s 65 silosi, imajo 49 prevetrovalnih naprav in molzejo s 85 mlaznimi stroji. Uporabljajo 147 traktorjev od 20 do 65 KM, 51 nakladalnih prikolč in 181 kosilnic. Posebno po-

udariti kaže, da so ustanovili 15 strojnih in 4 pašne skupnosti.

Po tem popisu stanja je kaj lahko ugotoviti, da so kmetije v Lučah dobro opremljene in dejansko proizvajajo za tržišče, saj oddajo letno kakih milijon litrov mleka, to je nekako osmina vsega mleka v občini. Za trg pridelajo 36 ton govejega mesa letno in še plemenske telice, plemenske in klavne ovce. Pri tem ne kaže prezreti, da so vsi kmetje člani zadruga in imajo pogodbene obveznosti v okviru kooperacije. Res je torej treba pripisati za vse te uspehe velik delež tudi zadrugi organizaciji ki ima tu dobro pospeševalno službo, preko nje so že pred časom pristopili k usmerjanju v turistične kmetije, teh je vseh 6, od tega so 3 še v urejanju. Da bi pridobili še dodatna zemljišča so ustanovili skupnost za izsuševanje. Zadruga pomaga s krediti v raznih oblikah, tako je sodelovanje lučkih kmetov z zadrugo organizacijo vzgledno.

Tako zavidljivi napredek v kmetijstvu po drugi vojni ni naključje, ampak je odraz volje našega kmeta, da vztraja na zemlji prednikov in pomaga z načrtno proizvodnjo reševati gospodarske in družbene težave. Prav zato mora biti izkazana vsa možna pomoč, če hočemo dosegati še boljše uspehe.

Nekako kot grenka kapljica v to stanje pa učinkuje dejstvo, da je na območju Luč 21 opuščeni kmetij, ki se le delno izkoriščajo za pašo. Po seznamu, ki ga je pripravila Vida Ribič, pospeševalka pri ZE Luče sta 2 kmetiji bili opuščeni že v 30. letih, vse ostale pa po vojni. Seveda je takšnemu stanju botrovalo marsikaj, od pomanjkanja cest, elektrike, opreme, pa tja do odseljevanja mlajših ljudi v industrijska središča. Vsekakor danes ne moremo gledati na takšne pojave brezbrizno, saj bo treba vendarle dojeti kako važna je urejena pridelava hrane za naš hitrejši razvoj.

Rojstna hiša Blaža Arničja

Odšla sem in vedno bolj sem si želela videti rojstno hišo skladatelja Blaža Arničja, saj nosi njegovo ime tudi naša šola. Spraševali smo redko prihajajoče kmete, ki so odšli od doma po opravih, ali vedo, kje je Arničjeva domačija. Naše oči so se vedno ozirale v smer, kamor nam je pokazala kmetova roka, in tako smo naposled le zagledali domačijo vrh hriba.

Majhna kmečka hiša, zraven pa stara kašča in zadaj še hlev, v katerem najbrž ni dosti živine. V mislih sem si predstavljala skladatelja, ki se kot otrok igra na teh prostranih pašnikih, pase živino in igra na iz ljubja narejeno piščalko. Lepota teh krajev mu je lahko bila motiv, za njegova velika glasbena dela, zlasti pogled na njegovo ljubljeno Raduho.

Strmo pobočje nas je kar nekam utrudilo, vendar vztrajali smo, ker smo pač hoteli videti domačijo tega velikega sklada-

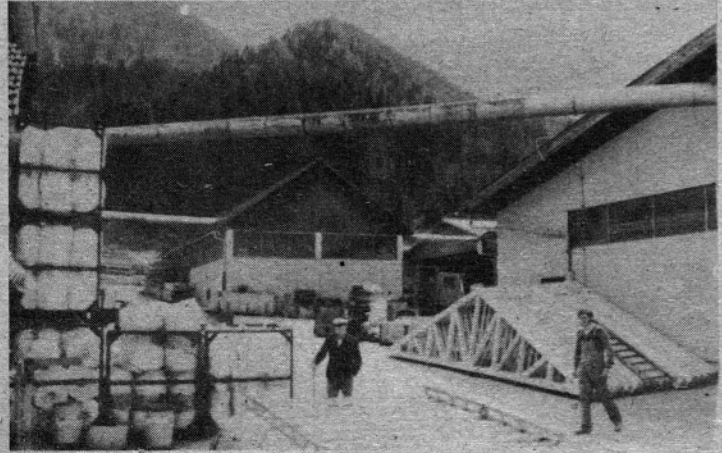
telja. Nazadnje smo le prišli do hiše. Na pragu je stala ženica in nas lepo sprejela. Povedali smo ji, čemu smo prišli, ona pa nas je z nasmehom na ustih odpeljala v majhno kuhinjo. Vesela je bila obiska, saj redkokdaj kdo zaide v ta samotni kraj. Postregla nam je s čajem. Klepetali smo potem še dolgo in še bi, če nas ne bi čas že priganjal.

Naredili smo še nekaj posnetkov z vseh strani hiše in se nato odpravili nazaj v vas. Pot nazaj je bila mnogo boljša, toda ne zaradi tega, ker je vodila navzdol, ampak zato, ker bomo lahko s ponosom povedali: Bili smo na Arničjevi domačiji. In takrat se je, kljub temu, da je padal sneg in da sem bila pošteno utrujena od napore hoje, na mojih ustih prikazal nasmeh. Nasmeh sreče, obiskala sem Arničjevo domačijo.

Tanja Selišnik,
foto Marko Suhadolnik,
OS Luče

Domačija Blaža Arničja

V Surovi Gorjani grad

Gasilsko društvo Rečica ima 100 let

Ko so na Rečici gasilci praznovali 80-letnico sta Ivan Senica in Jože Petrin napisala kratek pregled zgodovine društva. Kakor sta sama navedla v sestavku je bilo delo dokaj težko, saj nista imela na voljo dovolj virov. Ves arhiv je namreč bil skrit med vojnim časom in je zaradi vlage uničen. Pa vsemu navkljub je zapis vendarle dostojno predstavil rečške gasilce.

Letos poteka torej 100 let od ustanovitve Požarne brambe na Rečici. V trgu so po velikem požaru leta 1799, ko je pogorela polovica trga postavili protipožarno zaščito. Takratna trška občina je nabavila preprosto brizgalno v katero so morali vodo nalivati s škafi. Ta „služba“ je kar dobro opravljala svoj posel. Tržani pa so vendarle želeli imeti požarno brambo in so jo leta 1882 tudi ustanovili. Pobudo je dal učitelj in tajnik občine Franjo Majer, ki je tudi sicer veliko storil, da je do ustanovitve prišlo. Prav zato so ga izvolili za prvega načelnika. Pravila so velevala: ... namen društva Požarna bramba je urejeno skupno delovanje pri nevarnosti ognja, da se varuje življenje in imetje prebivalcev rečških in onih iz bližnje okolice ... Iz drugih do-

ločil je razvidno, da je imela požarna bramba dve vrsti članov, podporne in izvrševalne, ki so lahko bili plezalni, škropilci in varuhi. V tem smislu so imeli tudi izobraževanje gasilcev. Že ob sami ustanovitvi je štelo društvo preko 50 članov.

Takšen je torej bil začetek pozneje zelo uspešnega gasilskega društva na Rečici. Seveda bi bilo odveč naštevati kako so se z leti bolje opremili. Že leta 1930 so s prostovoljnimi prispevki občanom kupili moderno motorno brizgalno Rosenbauer, ki je še danes v orodjarni! Zaradi hitre rasti društva je kmalu nastala prostorska stiska v rotovžu. In leta 1896 so zgradili lasten dom. Med vojno je društvo okrnjeno delovalo naprej, vendar ni čuvalo premoženja okupatorja, pač je pomagalo reševati imetje domačega človeka. Leta 1958 so razširili svoj dom. Sedaj je tudi ta pretesen in marljiv gradiljo lep in sodoben gasilski dom v kraju. Tu bodo dane možnosti še hitrejšega razvoja društva in njegovih dejavnosti. K temu velja pripomniti, da veliko dela opravijo prostovoljno. Zaradi vsestranske priljubljenosti pri ljudeh pa krajanji pomagajo po svojih močeh. A. V.

Naša beseda brez odmeva

Mladi se vsako leto predstavijo s svojimi kulturnimi prizadevanji v okviru Naše besede. Tokrat je bilo območno srečanje v Mozirju. Ocena izbora predstavljenih del je bila po mnenju strokovnjakov dobra in pestra, saj je zajemala vse zvrsti kulturnega poustvarjanja. Glede števila skupin je treba reči, da je bilo največ tistih iz srednjih šol, manj pa iz osnovnih organizacij mladine v krajevnih skupnostih. Pogrešali so kakšno skupino iz delovnih organizacij! Kot je pokazala udeležba na

srečanju v Mozirju se je tovrstna kulturna dejavnost še najbolj uveljavila v Celju, žal pa drugod veliko manj.

Kje je iskati vzrok, da je bila dvorana v popoldanskem času zelo slabo zasedena? Ali je res za kulturno delo mladih premalo zanimanja? Ali so bili ljudje o prireditvi premalo obveščeni? Dejstvo je, da zasluži Naša beseda vso pozornost in nikakor ne takšen odnos, kot je bil izkazan ob območnem zaključku v Mozirju.

Maratonski nogomet

Nazarsko športno društvo Vrbovec je že četrtri pripravilo zanimivo športno prireditev, ki je daleč naokoli ni. Mladi pod 26 let starosti in tisti nad toliko so se spet spoprijeli v tekmi, ki je trajala neskončno dolgo!

Tekma je privabila številne gledalce iz doline in tudi od drugod saj postaja že kar tradicionalna prireditev v počastitev praznikov OF in 1. maja. Zanimivo je, da so vseskozi vodili starejši, pa se je končno sreča nasmehnila mlajšim, ki so zmagali.

Prireditev zahteva veliko prizadevnosti športnega kolektiva in je prava poživitev za kraj. Seveda so pokazale razumevanje tudi delovne organizacije in obrtniki, saj društvo samo tega gmotnega bremena ne zmoro.

Pohvalno za člane društva je tudi to, da so pred prireditvijo s prostovoljnim delom uredili igrišče, med samo tekmo pa dokazali vztrajnost in športno vnemo, ki je ne gre prezreti.

Začetek maratonske tekme v Nazarjah

Rečički gasilci pred mnogimi leti.

Vedno pripravljene pomagati

Obiskali smo mozirske gasilce in se pozanimali, kako je kaj s pripravami na letošnji jubilej. Skupaj z drugimi jubilarji v Mozirju bodo s pomočjo arhiva Kulturne skupnosti pripravili razstavo v galeriji prosvetnega doma. Imeli bodo nastop in seveda tudi veselico, saj so jim sredstva potrebna za posodobitev opreme in razširitve njihove dejavnosti.

V Mozirju je 132 včlanjenih gasilcev, žal pa vsi ti ne delajo. Imajo na voljo dve operativni skupini, ki jih vodi gasilski častnik in 10 podčastnikov. Veseli so mladinske desetine in dveh pionirskih skupin, saj se zavedajo, da se mlado uči! Uspelo jim je usposobiti dve gasilski skupini in to v Šmihelu in na Lepi njivi. Obe so ustrezno opremljeni, da v primeru potrebe hitro vskočita. Sedaj si prizadevajo podobno storiti še na Gneču in v Trnavčah.

Opozarjajo na to, da so zveze med društvi v primeru večjega požara, oziroma reševanja obsežnih nalog neustrezne. Tu bi kazalo razmisлити o UKV zvezah. To se je pokazalo tudi ob zadnjem požaru v Podvolovljeku. Sicer pa so enote v dolini dobro opremljene.

Tečaj za markaciste

Savinjski meddruštveni odbor planinskih društev je organiziral tečaj za MARKACISTE V MOZIRJU v dvorani skupščine občine, kjer nas je v imenu ZTKO MOZIRJE pozdravil Martin Aubrecht.

Glavni odbor PZS je na svoji prvi redni seji decembra 1981 sprejel PRAVILNIK O MARKACISTU in s tem zagotovil osnove za strokovno vzgojo tega profila planinskega delavca. Ta je za našo dolino še kako potreben in koristen v celotni turistični ponudbi, za obiskovanje visokogorskega sveta. Vedno več je obiskovalcev naših gora, krožnih in veznih poti (E6, Solčavska pot, Savinjska pot TV), zato morajo biti naše planinske poti dobro vzdrževane in označene.

Na ta prvi tečaj v naši dolini se je od 27 PD prijavilo in prišlo 15 PD (Gornji grad, Solčava, Ljubno, Mozirje). Med njimi je bila večina znanih naših markacistov, ki bodo s

tem dobili le priznanje za svoje delo. Prav te pa zavezuje pravilnik, da skrbe za vzgojo mladih, ki jih je tudi nekaj bilo, največ z Ljubnega, ki praznuje letos 30 letnico obstoja in skrbi za planinski pohod TRAVNIK, mimo znane bolnice na nekdanji Trački planini. Prav bi bilo, da bi tudi POT SANITETE spravili v planinsko pohodno pot, saj povezuje kote Gornje Savinjske doline. Največja vrednota tega tečaja in vzgoje je prenašanje znanja in izkušenj s starejšega na mlajši rod. To je pravo šolanje, saj poteka v naravi ob delu in z delom. Drugi del tečaja bo 22. maja v Logarski dolini, za katerega bo poskrbel Naci Štebe ob pomoči vseh PD v občini Mozirje. Obnovili bodo planinsko pot od Plesnika, na Plesnikovo planino in dalje na Strelovec, kar je lahko pot tudi za turiste, ki pridejo v to dolino na oddih.

Pa nasvidenje v Logarski dolini! B. J.

Osebni dohodki v gospodarstvu 1981

v. din

OZD	Popračni mesečni neto OD/zap.		Indeks 1981 1980
	1. 1980	1. 1981	
1. Komunalno d. Mozirje	7.353	9.097	122,5
2. Gradbenik Ljubno	7.168	9.598	133,8
3. Elkrój Mozirje	7.954	9.940	125,0
4. GG Nazarje	9.169	12.871	140,4
5. Turist Nazarje	6.636	3.140	122,7
6. Veterinarska postaja	11.568	14.233	123,5
7. Kovinarstvo Ljubno	9.018	11.117	138,7
8. Savinja Mozirje	7.755	10.906	140,6
9. KIT ZKZ Mozirje	7.669	10.727	133,9
10. Gorenje GLIN Nazarje	7.257	9.378	129,2
11. MGA Nazarje	6.368	9.763	137,6
12. Smreka G. grad	7.825	10.394	132,8
13. Kemija Mozirje	8.250	11.574	140,3

Razstava v knjižnici

V času pred 9. kongresom slovenskih komunistov so v matični knjižnici v Mozirju pripravili pregled knjižnih del s partijsko in sploh politično vsebino. Na svečani otvoritvi je pozdravil zbrane predsednik ZKO občine Mozirje profesor Anton Venek. O pomenu partijskih kongresov pa je spregovoril Jože Rakun.

Tudi za dan obletnice smrti predsednika Tita so v matični knjižnici prikazali knjižna dela tovariša Tita in raznih piscev o Titu.

Na podlagi 8. člena pravilnika o delovnih razmerjih Trgovske delovne organizacije „Savinja“ Mozirje, komisija za delovna razmerja po sklepu seje, z dne 23. 4. 1982 ponovno

objavlja dela in naloge

ENEGA PRODAJALCA NA BENCINSKI ČRPALKI V NAZARJIH

Poleg splošnih pogojev, mora kandidat izpolnjevati še naslednji pogoj:
— da je kvalificiran prodajalec:

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev in zahtev naj pošljejo kandidati v roku 15 dni od dneva objave, na Trgovsko delovno organizacijo „Savinja“ Mozirje. Delo bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. O rezultatih prijave na objavo bodo kandidati obveščeni najpozneje v 15 dneh po preteku roka objave.

ELKROJ — proizvodnja modne konfekcije Mozirje n. sol. o.
TOZD Konfekcija Mozirje n. sol. o.

dotatno razpisuje
15 štipendij
za izobraževanje in poklic

KONFEKCIONAR II. stopnje zahtevnosti poklica

Prijave za razpis kadrovske štipendije morajo prosilci vložiti najkasneje do 30. junija 1982 v splošni sektor delovne organizacije. Kandidati morajo prijavi oz. vlogi (obr. DZS 8,40) priložiti:

- potrdilo o vpisu v šolo
- fotokopijo zadnjega šolskega spričevala
- potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu

Trgovska delovna organizacija „SAVINJA“ Mozirje razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stavbe parcela št. 76/2 — stavbišče 362 m², vložna številka 16 K.O. Mozirje v Mozirju, št. 18, z izključno ceno 753.273,00 dinarjev.

Licitacija bo v ponedeljek, dne 17. 5. 1982 ob 10. uri v pisarni splošne službe Trgovske delovne organizacije „Savinja“ Mozirje v Mozirju št. 41.

Stavba je na ogled vsak dan, razen nedelje od 7. do 14. ure. Pravico do licitacije imajo vse pravne in fizične osebe. Interesenti morajo pred licitacijo položiti pri blagajni delovne organizacije kavicijo, ki znaša 10 % izključne cene objekta. Izključna cena je neto cena in bodoči lastnik — kupec plača na to vrednost morebitne davščine in takse in druge stroške v zvezi s prepisom lastništva. Kupec, ki na licitaciji uspe, mora kupnino plačati v roku 10 dni po opravljeni javni dražbi. Kavicija se vračuna v kupoprodajno ceno. Interesentom, ki niso uspeli na dražbi se kavicija vrne.

Prvi avtobus v Logarsko dolino

Že lansko leto smo pisali, da bomo letos praznovali 60 letnico, kar je pripeljal prvi avto v Logarsko dolino. Te podatke smo preverili in ugotovili, da je o izgradnji ceste pisal prof. Janko Orožen v Kratki zgodovini Savinjske podružnice SPD (Planiški vestnik 1940). Navaja, da je 1922 pripeljal prvi avto v Logarsko dolino in da je bila cesta l. 1925 popolnoma zgrajena. Navaja, da je cesto gradil žalski odsek SP SPD pod vodstvom Franca Robleka.

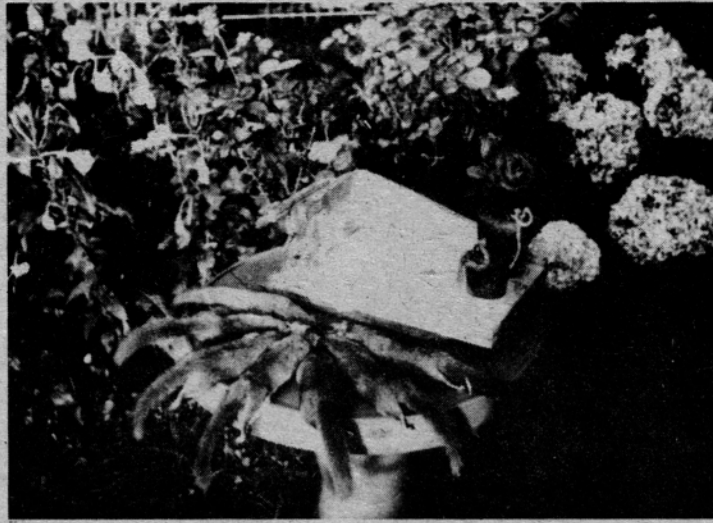
To trditev lahko podkrepimo z zapisniki Savinjske posojilnice

Žalec. Našli smo, da se je 12. 4. 1922 namenilo iz dobička posojilnice za cesto 1.000 kron, 28. 4. 1923 500 kron in 12. 4. 1924 400 kron.

Med podpisniki je Franc Roblek, načelnik posojilnice, na enem od zapisnikov je podpisan tudi Anton Petriček.

Orožen navaja, da je bil žalski odsek SP SPD ustanovljen l. 1919 in da ga je vodil Franc Roblek.

FRANC JEŽOVNIK

Po lovu . . .

Uspešno delo ljubenskih skakalcev

Delovanje Smučarsko-skakalnega kluba Ljubno ob Savinji je bilo tudi v letošnji sezoni zelo uspešno.

Okrog 40 aktivnih članov je opravilo nad 1000 udarniskih ur na skakalnih napravah kot tudi na pripravi skakalnic za tekme ob neugodnih snežnih razmerah.

V vseh kategorijah je letos tekmovalo 16 skakalcev, ki so dosegli zelo dobre rezultate. Najbolj uspešni so bili mladi skakalci. V pokalu SR Slovenije in pokalu COCTA ekipno (absolutni vrstni red), je SSK Ljubno zasedel 14. mesto. Še boljše uvrstitve pa so dosegli v posameznih kategorijah.

Najbolj uspešni posamezniki so bili: pri cicibanih Kopusar Boštjan in Marovt Miha, pri ml. pionirjih Rihter Ivan in Centrih

Marko, pri st. pionirjih Rihter Goran in Kopusar Joško, pri ml. mladincih Orešnik Marko in Naroločnik Franjo ter pri st. mladincih Orešnik Pavel. Mlade skakalce že nekaj let vodi trener Murko Alojz s pomočjo še treh trenerjev. V strokovnem pogledu veliko pomagajo trenerji SSK Ilirije iz Ljubljane, s katero ljubenci že več let uspešno sodelujejo.

SSK Ljubno tvorijo predvsem mladi tekmovalci, s katerimi je potrebno veliko strokovno vaditi. Ob dobro vodenem in marljivem delu pa se bodo še boljše rezultati pokazali čez nekaj let.

Nenazadnje pa je treba omeniti še zgljedno sodelovanje skakalcev z ZTKO in TTKS Mozirje.

FRANC SLAPNIK

Nova blagovnica uspešna

Mozirska blagovnica posluje že 6 mesecev, pravi direktor Savinje Rudi Gabrovce in doslej še ni bilo večjih pripomb. Včasih res niso police povsem polne, vendar je treba vedeti, da je oskrba na sploh nekoliko slabša, kot smo je bili vajeni. To so posledice izvozne naravnosti naših večjih proizvajalcev. Od časa do časa primanjkuje kakšnega blaga, vendar se s trudom še kar da zadovoljiti potrošnike. Dobavitelji oskrbujejo trgovino po najboljših možnostih.

Sedaj je že možna trditev, da je bila blagovnica Mozirju in dolini potrebna. Seveda bo trajalo, da se bodo kupci privadili razmeroma dobri ponudbi doma. Še vedno se dogaja, da potrošniki iščejo blago v drugih krajih, ker pač ne poznajo še dovolj domače ponudbe. Ta pa je tudi v konfekciji in drugem blagu sedaj boljša kot je bila do odprtja nove blagovnice. Saj so pogoji boljši in založja je večja.

Posebno vidne so težave, ki občasno peste trgovce, ko bi

hoteli zagotoviti dobro izbiro svežega mesa. Teletine ni dobiti, svinjine ne redno, medtem je še ponudba govejega mesa še zadovoljiva. Takšna pa je tudi izbira mesnih izdelkov. Tudi turističnim spominkom so dali velik poudarek in upajo, da se bodo ljudje navadili kupovati to blago v Mozirju. Pri pohištvu so s ponujenim zadovoljni, saj poslušajo z vsemi večjimi izdelovalci v državi. Ker pa je prav ta veja gospodarstva močno izvozna, so včasih čakalne dobe tudi nekaj mesecev. Težje je s talnimi oblogami. Te domala 90% izvažajo. Pa tudi tu ni v mozirski blagovnici občutnega pomanjkanja.

Kolektiv blagovnice se je kaj hitro zvil v nove delovne okoliščine. Te pa zahtevajo tesnejšo povezavo s potrošniki in večjo pripravljenost pomagati pri izbiri. Seveda bo treba še prilagajanja na vseh ravneh, tudi v pogledu obveščanja potrošnikov. To namreč še vedno šepa.

Polharji v Zadretju

Zgodovinar Franc Hribernik je v svojih zapisih navajal polharjenje v Zadretju kot starobičaj. V Sloveniji smo kar nekako prepričani, da razen na Gorjancih drugje ta lov ni bil kdove kako razširjen. Prav zato je zanimiva zadretška polharija, več o njej pa nam bo povedal Alojz Vrtačnik iz Spodnjih Kraš 44.

Že stari oče Franc je mladega fanta Alojza vzgajal za polharja. Kaže, da je ta šega v družini Rjazovih, kot se je reklo po domače že kar od nekdaj živila. Danes so spomini na te prve nauke v sogovorniku tako živi, da ni težko razbrati navezanosti na tovrstna izročila prejšnjega rodu. Stari oče je bil poklicni lovec in je vse do svojega 90 leta starosti lovil polhe. To je nadaljeval oče, nato sin in sedaj že sin Alojza, ki pravi, da ni vsak polhar, ki lovi te živalice, pač pa priznava le tiste, ki to počenjajo „s srcem“. Slednje je pojasnil s tem, da mnogi ne razumejo dovolj o polhariji in lovijo brez odgovornosti, pa povzročajo naravi škode. Moraš pač poznati življenje polhov, če hočeš postati lovec kot se spodobi!

Zakaj so sploh predniki lovili te na pogled čedne živalce? Alojz pove, da njihovo mast iščejo za razne zdravilne namene, baje pa pomaga tudi v določenih primerih živalim, kot goveda in podobno. Seveda pa je meso polhov prava poslastica, da ne govorimo o kožuščku, ki so jih predniki radi šivali v pokrivala „polhovke“.

Polhe je treba loviti le ob pravem času! Vsak polhar skrbno in ljubosumno prikriva svoje „polšine“. No, ko govorimo o pravem času lova, je nekoč veljal kvaterni teden za pričetek polharjenja. Rekli so, da takrat hudič žene polhe v Gorjance. To je torej nekako v drugi polovici septembra. Prav zanimiva je trditev, da se polhi razmnožujejo le če imajo dovolj hrane. Že stari ljudje so pomladni opazovali polhe kako so se obnašali, ko je zgnil sneg in so drevesa bila še pred ozelenitvijo. Listavci, ki imajo pozneje plodove (bukev, gaber itd.) imajo v popkih snov, ki pospešuje v poljih razmnoževalni nagon, kar pa ni vsako leto! Nekoč so rekli stari ljudje, da je bukev „brnata“, torej ima obilo rodnih popkov, ali z drugimi besedami, to leto bo veliko plodov! Takrat je polšje leto.

Rjazovi so iz roda v rod opazovali življenje polhov in jih

tako tudi dodobra spoznali. Nekoč je Alojz na Dobrovljah pobral iz gnezda 7 še slepih mladičev in jih doma z veliko truda vzgojil. Tako je imel dobro priliko opazovati njih početje. Ni bilo lahko nadomestiti mleka samice, ki je izredno gosto, vendar sta z ženo uspela. Zrasli so kot domače živali in se od hiše niso oddaljili. „Starci“ imenujejo polhe starejše od treh let, ti gredo s prvo slano na zimsko spanje. „Jarci“, to so enoletne živali pa ostanejo v naravi do prvega snega. Udomačeni polhi so preko noči bili v gozdu in od sedmih sta dva dočkala 10 let. Še to, ko so imeli legla so njihovi mladiči odhajali od hiše, tisti domači pa so ostali.

V Zadretju je nekoč bila polharija močno razvita, saj so za to dani vsi naravni pogoji, kot apnenčasti svet, naravne votline in razpoke, ki služijo polhom za prezimovanje in mnogo listavcev. Največ se je lovilo na Paglavcih, Šentjoškem vrhu, Šentjanskem predelu, Temanjcih itd. Zanimivo je izražanje polharjev, lepo je in naše brez primesi tujk! Polšine so votline v katerih domujejo polhi, starci prespijo dan tudi v „duplih“ dreves. Naši polharji uporabljajo pasti, ki se sicer nikjer drugje ne najdejo, imenujejo jih „spodre“, palici, ki se natakne k zvoncu pa rečejo „starla“. Samice, ki še preživljajo mladiče imenujejo „durle“.

Kaj je pomenilo polharjenje za naše ljudi? Včasih so krenili na lov takoj po kosilu, kajti pasti so morale biti na mestu še pred mrakom. Ko je to bilo opravljeno so zakurili, pekli krompir in se pomenkovali. Če je zazvonil zvonec, ki je bil nastavljen na pasti je naznanil, da je ta polna, polh se je ulovil. Pa nam ni šlo za to, da bi se zvonec kar naprej oglašal. Bili smo srečni v naravi in pri tem delu, zato nam sam ulov ni toliko pomenil, pravi Alojz Vrtačnik, in imenuje tiste, ki ne mislijo tako mrhovinarje. Nekoč so rekli „toliko in toliko je povšin na en ogenj“. No, njegove izkušnje povedo, da so včasih imeli kar 21 povšin na ogenj! Danes žal tega ni več, saj se živali uničujejo po nepotrebem, čeprav imajo polhi v ugodnem letu tudi po 3 legla, jih z nepremišljenimi posegi vendarle preveč iztrebljamo. Škoda, da vsi ne ljubimo narave v enakem smislu . . .

A. VIDEČNIK

Obrtno združenje sporoča . . .

Tržni inšpektor pri Skupščini občine Mozirje je poslal dopis na Obrtno združenje, da opozorimo obrtnike na odpravo nekaterih pomanjkljivosti v obratovalnicah. O teh pomanjkljivostih vas je združenje že pred letom dni obvestilo, pa kot kaže obrtniki tega ne upoštevate, vsaj vsi ne. Tržni inšpektor bo med ostalimi nalogami pri kontrolah v zasebni obrti ugotavljal tudi to-zadevno ureditev in ustrezno ukrepal, zato ponovno prosimo vse nosilce obrti, da uredijo sledeče:

— na vidnem mestu označite

svoj poslovni prostor s polnim imenom nosilca obrti in z dejavnostjo (firmo)

— na vidno mesto pri vhodu v obratovalnico ali v obratovalnici označite obratovalni čas obratovalnice

— cenike, po katerih zaračunavate svoje storitve morate predčasno dati potrditi skupnosti za cene SO Mozirje in to pred začetkom uporabe ali ob vsaki spremembi cen storitev.

Prosimo obrtnike, ki teh pomanjkljivosti še niso odpravili, da to storijo v najkrajšem času.

Izvršni svet Skupščine občine Mozirje in delovna skupnost upravnega organa oddelka za notranje zadeve

razpisuje prosta dela in naloge

VODJE KRAJEVNEGA URADA IN MATIČARJA REČICA OB SAVINJI.

Poleg splošnih pogojev, ki jih določa 116. člen Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih (Uradni list SRS, št. 24/79) morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

Končna srednja izobrazba ekonomske ali upravno administrativne smeri.

Prijavljeni kandidati lahko dobijo potrebne informacije o nalogah in smotrih razpisanih del v oddelku za notranje zadeve SO Mozirje od dneva tega razpisa dalje.

Rok za prijavo je 30 dni od razpisa. Izbira kandidata bo opravljena v 20 dneh po poteku razpisnega roka. Kandidati bodo o izbiri pisмено obveščeni.

DELOVNA SKUPNOST
ODELKA ZA NOTRANJE ZADEVE

Oddelek za občno upravo Skupščine občine Mozirje

OBVEŠČA, da so bili najdeni naslednji predmeti:

1. Ženska denarnica z gotovino
2. Motorno kolo Tomos tip Colibri
3. Moško kolo Turning Partizan
4. Večji nož

Najdeni predmeti so shranjeni pri Skupščini občine Mozirje, Oddelek za občno upravo. Lastnike vabimo, da izgubljene predmete dvignejo v roku treh mesecev od dneva objave tega razglašala na razglasnih deskah Krajevnih uradov. Če v tem roku lastnik ne bo dvignil izgubljenega predmeta, bo le-ta v korist občine.

NAČELNIK
ODELKA ZA OBČNO UPRAVO
RADE RAKUN

Obrtniki tekmovali

Komisija za šport in rekreacijo pri Obrtnem združenju Mozirje je priredila tekmovanje v balinanju za prehodni pokal OBRTNIKA. Tekmovanje bo odslej vsako leto v počastitev praznika dela.

Letošnjega tekmovalca se je udeležilo bolj skromno število obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev, toda led je prebit in upamo, da bo v bodoče boljše, ker je tudi zanimanje med obrtniki za to športno panogo vsak dan večje.

1. maja so nastopile štiri ekipe in sicer: Mozirje I, Mozirje II, Nazarje in Luče

Vrstni red pa je bil sledeč: 1. Mozirje I (v postavi: Kerč, Skornšek, Matjaž), 2. Mozirje II (v postavi: Car, Poličnik, Grljica), 3. Luče (v postavi: Dugaris, Krebs, Robnik), in 4. Nazarje (v postavi: Hren, Jerovčnik, Torkar).

Tekmovalce sta vodila in sodila Paulin in Aubreht. Potekalo je v splošno zadovoljstvo vseh nastopajočih in tudi gledalcev.

Sodelujte

Arhiv Kulturne skupnosti Mozirje prosi bralce, da pomagajo pri zbiranju listin in predmetov iz NOB iz naše kulturne preteklosti. Veliko tega smo že zbrali ob pomoči razumevajočih občanov, zato upamo, da bo še marsikatera stara slika, listina ali predmet varno shranjena našim znancem, če jo boste dali v arhiv. Tudi podatki o raznih dogodkih iz preteklosti

so zanimivi. Med drugim raziskujemo delavsko gibanje v dolini in potrebujemo pri tem pomoč še živečih delavcev, ki karkoli o tem vedo.

S pomočjo širšega kroga občanov nam bo uspelo ohraniti dragocene podatke o naši kulturni in zgodovinski preteklosti, ki je zrcalo vsakega naroda. Zato sodelujte!

Spominska soba NOB v Mozirju

je odprta vsak torek od 15. do 18. ure. Skupinski ogledi so možni tudi izven tega časa po predhodnem sporočilu prek telefona 831-609 ali 831-898. Ob torkih je dostopen tudi arhiv Kulturne skupnosti Mozirje.

Pogled na blagovnico v Mozirju

Kdo je »RA-MO«?

Prvi april ni dan, da bi ga človek jemal resno, a je vendar bil rojstni dan delovne organizacije RA-MO iz Mozirja. Leto je za nami, polno organizacijskih in statusnih sprememb, težav in zaprek, toda obrestovalo se je. Poslovno leto, ki je bilo za nas dolgo le devet mesecev, smo zaključili pozitivno, ob tromesečju v letu 1982 pa načrtujemo, da bomo namenili prva sredstva v poslovni sklad. In še to: 1. aprila 1981 je bil v Mozirju zaposlen samo današnji direktor delovne organizacije Alfred Božič, mgr. oec., ki je verjel in živel za uspeh; danes nas je že 31 — od tega devet v Mozirju, ostalih dvaindvajset pa v Celju.

In s čim se ukvarja ta mala delovna organizacija?

V njej opravljamo prodajo za naslednje članice Poslovne skupnosti: za DO „VEZ“ Mozirje, TOZD „Učila“ Bočna in TOZD „Kovinarstvo“ Rečica ob Savinji, za delovno organizacijo „MONTING“ iz Delnic, ki proizvaja skladišča vnetljivih snovi za program VARNOST, za DOM-BIRO iz Šmarja pri Jelšah, ki izdeluje opremo za skladišča vnetljivih snovi, za razvoj pa skrbijo v RAZVOJNEM CENTRU v Celju, TOZD Inženiring.

Za opremo farm pri programu HRANA sodelujemo tudi s kooperanti, da lahko v celoti zadovoljimo zahtevam trga. Članice Poslovne skupnosti so se dogovorile, da bo naša delovna organizacija poleg prodaje opravljalna še ostala dela skupnega pomena kot so finančno računovodska, pravna, plansko-analitska, kadrovska itd. Na tržišču se pojavljamo s tremi osnovnimi programi in sicer:

UČILA za kemijo za osnovne šole in šole usmerjenega izo-

brazevanja, ki pomaga našim dijakom lažje in nazorno dojemati snov, kot je kemija. Uporabijo se lahko tudi v fiziki, biologiji, mineralogiji itd. To so proizvodi, ki bodo predvidoma že v letošnjem letu prodrli na svetovni trg. V okviru te proizvodnje izdelujejo v Bočni tudi okraske za novoletno jelko, ki so danes, ko je uvoz omejen, še kako iskani v naših trgovinah.

VARNOST je program, ki je nastal na osnovi temeljito izdelane analize na področju proizvodov za zaščito pred požari. Skladišča za vnetljive snovi in skladišča za pline so zanimiva s strani naših varnostnikov in delovnih organizacij, ki skladiščijo te artikole.

Nabava skladišča predstavlja idealno rešitev za učinkovito sanacijo žarišč nevarnosti, preprečitev onesnaževanja okolja in še in še. Skladišča so plod domačih raziskav, ki izhajajo iz potreb združenega dela ob upoštevanju vseh zakonskih predpisov in odredb. V tem programu je na razpolago še več podprogramov, ki služijo osnovnemu namenu — varnosti.

HRANA je tretji program, ki se vključuje v zeleni plan Jugoslavije. Opremljamo svinjerejske in perutninske farme z različnimi sistemi, ki odgovarjajo zahtevam tržišča v celotni Jugoslaviji in danes v velikih sistemih na tem področju, kot je recimo BELJE, že vedo, da v Mozirju obstoja delovna organizacija RA-MO.

Vsi se zelo trudimo, da bi naše težave in naše delo obrodilo sad, da bi uspeli v občinskem in jugoslovanskem prostoru ter, da bi se z obstoječimi in načrtovanimi novimi programi prebili na svetovni trg.

VERA PEČNIK

Priprave na kresovanje v Mozirju

Plovska dovoljenja

Mlajši rodovi le v starih zapisih najdejo odgovor na vprašanje kako so nekoč spravljali les s hribovitih predelov naših obsežnih gozdnih površin. Šele po drugi vojni so pričeli urejati gozdne ceste v takšni obliki kot jih danes poznamo do skorajda slehernega zaselka v občini. Tedaj torej ni bilo možnosti povsod uporabljati vprego za odvoz lesnih količin v dolino. Zato so se posluževali „drč“ in „riž“ po katerih so spravljali okrogel les v dolino. To je bilo zahtevno in odgovorno delo in spravilo je zahtevalo dobro pripravo in skrbno vzdrževanje za to potrebnih naprav.

Seveda tudi po dolini niso bile tako razpredene ceste kot danes in prevoz ogromnih lesnih količin z vozovi bi bil predrag. Zato so raje uporabljali vodne poti. Če je dosti znano splavarjenje po Dreti in Savinji tja v Srbijo, potem je manj poznano plavljenje lesa v obliki debel (hlodovina).

Arhiv Kulturne skupnosti v Mozirju hrani zanimivo listino, ki v zgovorni obliki ponazarja plavljenje. Vemo tudi, da je v Radmirju bila Plavičarska zadruha v katero so se združevali takratni lesni trgovci, ki so na ta način pridobili dovoljenje za plavljenje. No, listini o kateri je govor pa izhaja iz leta 1903. Izdana je bila s strani takratne politične ekspoziture Mozirje (izpostava okrajnega glavarstva v Celju). V naslovu je razbrati, da gre za „plovsko koncesijo“. Z njo se dovoljuje 84 lastnikom lesa plavljenje na Dreti in Savinji ter nekaterih njenih pritokih pod posebnimi pogoji.

Dovoljenje je bilo izdano na temelju zakona o gozdarstvu iz leta 1852. Po Savinji so plavili od Logarske doline do spodnjega letuškega jezca. Dreto pa so v te namene uporabljali od mlina Matije Kotnika do njene izliva pri Vrbovcu. Za vse pritoke pa je dovoljenje določilo predele za plavanje.

Posebni pogoji so zahtevali „da se pred Spendetovim mostom od primera do primera zgradijo plavske zgradbe /grablje za prestrzanje lesa“ posebno so poudarjali, da se splavarjenje zaradi plavljenja ne sme ovirati! Graščina Gornji grad je imela pri tem prednost v času 15. 3 do 20. 4. vsakega leta. Če so plavili izven tega časa se je moralo „skrbništvo“ posestava posamič dogovoriti za dovoljenje. Vendar pa je v vsakem primeru veljalo določilo, da so s posestva morali najkasneje 24 ur pred plavljanjem obvestiti o tem vse obrežne občine. Ker so plavljenje dovoljevali le v ustreznem vodostaju, je morala uprava Gornjega grada namestiti vodomere na lučkem, ljubenskem, nazarskem in gornjegrajskem mostu. Da niso škodovali obrežij voda so predpisali posebne lesene brane (zalege, stolice ali kozli). Vse to na določenih mestih. Pred mozirskim jezom so morali postaviti „odbojne grablje“, da ne bi les uhajal. Po vsaki plavbi so morali vse te naprave spet odstraniti. Predpisali so tudi, da ne smejo uporabljati takšnih poti (drč), kjer bi se prod rusil v vodo, dela so morali hitro opravljati, da so vodne poti bile kmalu proste. Struge voda so morali očistiti skal in prodišč, ki bi ovirala plavljenje. Konec plavljenja je bilo treba javiti v Mozirje, v 8 dneh pa plačati pristojni občini pristojbino. Kdor bi kršil navodila mu je grozila kazen do 3 mesecev zapora ali plačilo do 1000 kron globe! Seveda so k temu zagrozili še odvzem plavskih pravic.

Dovoljenje obsega seznam upravičencev, določa količino in obseg hlovod ter označuje za vsakega lastnika lesa poseben znak, ki se je moral vsekati v hlod. Največ prosilcev je bilo iz občine Rečica, sledijo z Ljubnega, Kokarij, Mozirja, Bočne, Gornjega grada in Nove Štife.

A. VIDEČNIK

Veterinarska postaja zamuja

Že kar nekam navajeni smo, da gradnje zamujajo. Včasih je to razumljivo, največkrat pa je treba te pojave pripisati slabostim izvajalcev. Tako je tudi s prepotrebno veterinarsko postajo v Ljubiji. V izrazito živinorejskem območju, kot je naše je potreba po sodobni veterinarski službi pomembno vprašanje. Prizadeti občini Velenje in Mozirje ter veterinarji so se gradnje lotili z vneto in prizadevnostjo. Žal pa se je pokazalo, da izvajalci mislijo preveč na možnosti podražitev kot pa na potrebe kraja in dogovore. Podražitve so največkrat posledica zavlačevanja gradnje, seveda pa tudi splošnega draženja grad-

benega materiala. Sicer pa, hitra gradnja je najcenejša!

Veterinarska postaja je računala na določene podražitve, vendar pa se s predlaganimi ne more sprizajati in jih smatra za pretirane in premo dokazane, saj o tem ni ničesar napisanega. S strani obeh občin je izkazana pripravljenost pomagati gnotno še v tem primeru in to dodatno, vendar pa s strani izvajalca ni dosti pripravljenosti stvari spraviti v zadovoljive okvire.

Zgradba v kateri naj bi poslovala veterinarska postaja za občini Velenje in Mozirje bi morala biti na red že januarja letos, zato je negodovanje prizadetih razumljivo.

Ozko grlo

V Mozirju že vrsto let negodujejo nad nemogočimi prometnimi razmerami. Ob konjicah stoji na trgu kar po več avtobusov. Tudi sicer se mnogo tega kliče po ureditvi. Promet mimo prosvetnega doma postaja že neznošen in povzroča velike preglavice posebno v primerih, ko se pomika pogrebni spreved proti pokopališču. Tudi parkiranje okoli doma ni na mestu, saj je zgradba urejena, okolje pa tako postaja vse bolj onesnaženo. Vozniki dalje ne upoševajo omejitve hitrosti skozi trg. Tako je prav nevarno mesto med slaščičarno in mostom kjer mora pešec za ceno

velike nevarnosti skozi „ožino“. V zadnjem času pa postaja ob določenih dneh parkiranje na kruh čakajočih, nemogoč prometni zamašek. Nasproti Majerholda je namreč pekarna in prodajalna kruha. Mnogo kupcev pušča svoje jeklene konjičke na neprimernem kraju in tako postajajo prometne razmere na tem mestu nevarne za vse uporabnike ceste. Verjetno bi kazalo hitro ukrepati in se potruditi za ustrežnejšo prometno ureditev v kraju. Seveda bo glavna težava urejena z izgradnjo avtobusne postaje, do takrat pa bi se vendarle dalo marsikaj vsaj prehodno urediti!

Uspuh nazarskih košarkarjev

Zveza telesnokulturnih organizacij je pripravila občinsko tekmovanje v košarki. Tekmovalci so bili razdeljeni v tri skupine. V prvi so bili ŠD Vrbovec Nazarje, TVD Partizan Mozirje, ŠD Dreta Kokarije, ŠD Mladost Rečica, v drugi TVD Partizan Gornji grad, ŠD Lipa Šmartno, ŠD Bočna in ŠD Nova Štifa, v tretji pa so igrali ŠD Raduha Luče, TVD Partizan Ljubno, ŠD Solčava in ŠD Florar Radmirje.

Zaključno tekmovanje je bilo v telovadnici Luče. Igrale so ekipe Vrbovca, Raduhe in Partizana iz Gornjega grada. V odločilnem boju je zmagal Vrbovec iz Nazarj z izidom 42:41.

Predsednik ZTKO Mozirje Franc Šulek je predal zmagovalnemu moštvu pokal, med tem

ko sta obe sledeči ekipi dobili priznanji.

Za Vrbovec so bili uspešni strelci Hlačun 21, Paulič 18, Soldo 4, Grudnik 4 in Cajner.

V Gornjem gradu pa so odigrali 3. košarkaški memorial Frida Purnata. Vse priprave je opravilo društvo iz Bočne zelo uspešno. Nastopilo je 8 ekip iz doline, ki so igrale v dveh skupinah. V končnem obračunu sta se srečali moštvi Nazarja in Mozirja. Tekmo lahko ocenjujejo kot dobro in izenačeno. Odločil je koš najboljšega igralca tega srečanja Leona Cajnerja, tako so igralci ŠD Vrbovca v tretje osvojili prehodni pokal, ki je tako prišel v trajno last.

Strelci za Vrbovec so bili Cajner 35, Paulič 8, Grudnik 12, Hlačun 19, Gusti Grodnik 4, Soldo 1 in Pukart 2.

Partizan »Slovenac«

Res čudna je bila bojna pot skromnega in pogumnega krajanja Bočne Feliksa Žmavca. Njegova pripoved je živa, njegov spomin pa prepoln doživetij.

Začelo se je že leta 1941. Na tem območju so delali na pripravi za splošno vstajo vidni revolucionarji kot Jože Letonja-Kmet, Albin Vipotnik-Strgar, Ivan Žmavc-Mrazek in drugi. Oktobra 1941 smo imeli v naši žagi sestanek, se spominja Feliks Žmavc. Delo v

so dobili dobro zvezo na slovenskem Rdečem križu. Nekdanji župnik iz Nove Štife Rihter jim je priskrbel prepustnice, tako je Feliks lahko prišel do brata Vinka v Vinkovce. Tam se je sestalo 7 bratov! Feliks je krenil v Dobočac kjer je župnikoval Grega Potokar iz Slovenije. Preko njega se je povezal s partizani, ki so ga zadolžili za povezovanje vseh poštinih in drugih zvez na Savi. To je bila zelo nevarna in odgovorna stvar, saj so tu potovali najvidnejši vodstveni ljudje iz odpora. Za kratek čas je prišel v bojne enote XII. proletarske brigade, menil je, da si bo tako malo oddahnil od hudih naporov na Savi. Veselje je trajalo le malo časa in že je moral nazaj na Savo. Končno se mu je izpolnila želja in pristal je v 3. bataljonu XII. brigade, kjer je ostal ko mitraljezec do leta 1944, ko so se iz Bosne vrnili na Hrvaško. Prvič je bil ranjen leta 1943. Huje pa leto kasneje, zato je moral na zdravljenje zaradi prestreljenih pljuč in drugih ran v bolnico Papuk. Ko se je vrnil v enoto je bil dodeljen v štab XII-divizije, kjer je dočkal svobodo v zaključnih bojih pri sv. Duhu na Avstrijski meji. Tako je med neprestanimi boji spet prišel v Slovenijo. Po vojni je ostal v armadi do leta 1947, ko ga je pot pripeljala na dom v Bočno.

Tako je nekako zaključil svojo pripoved Feliks Žmavc in skoraj bi ga pozabili vprašati zakaj je imel partizansko ime „Slovenac“. Smeje je povedal, da si Hrvati s katerimi je bil v partizanih niso mogli zapomniti imena Žmavc in so sklenili, da ga bodo klicali kar Slovenac, saj je bilo edini te narodnosti v brigadi.

Feliks Žmavc—Slovenac

osvobodilnem gibanju je pritegnilo kar vse v družini. Ko je v letu 1942 moral s terena v partizane so jih kmalu hudo presenetili Nemci, tako so se razkropili. Med tem so starše izselili na Bavarsko, sestro in brata pa odpeljali v taborišče odkoder ju ni bilo več nazaj. Družina Žmavčevih je bila številna, kar 9 bratov in ena sestra, skupaj s starši torej 11 članska. Vsi ostali bratje so se odločili za odhod na Hrvaško kamor so potovali posamično s kolesi, da ne bi Nemci kaj posumili. Preko Karlovca so prišli v Zagreb, kjer

Zaključek gasilskega tečaja v Mozirju

Gasilski tečaj za nižje gasilske častnike v Mozirju je zaključen. Slušatelji so 17. t.m. opravili zaključne izpite. Prijavilo se je 43 kandidatov iz posameznih gasilskih društev, od teh je opravilo testiranje 39. Le-ti so obiskovali tečaj do konca. Zaključne izpite je opravilo 38 slušateljev, samo eden izpita ni opravil. Z uspehom tečaja so zadovoljni slušatelji pa tudi Občinska gasilska zveza, ki je tečaj organizirala. Zaključne izpite so opravili z odličnim uspehom 4, z prav dobrim 20, z dobrim 11 in z zadostnim 3 slušatelji.

Gasilska društva so pridobila pomlajen operativni gasilski kader, kar je nedvomno prispevek h krepitvi požarnega varstva.

H. F.

Obvestilo

KIZ ZKZ Mozirje TOZD Blagovni promet organizira v sodelovanju s komisijo za vzgojo in varnost v cestnem prometu SO Mozirje

brezplačne tehnične preglede kmetijskih traktorjev in priklopnikov dne 5. junija in 3. julija 1982 od 7. do 12. ure v mehanični delavnici v Sp. Rečici.

Priporočamo vsem lastnikom traktorjev in priklopnikov, da izkoristijo to ugodnost.

O hribovskih kmetijah

Piše: dr. Drago Meze

Z objavo zanimivega dela izpod peresa znanega strokovnjaka dr. Mezeta smo želeli seznaniti prebivalce naše doline z ugotovitvami o hribovskih kmetijah, ki morajo biti velika skrb naše družbe. Žal je prišlo do neljubih tehničnih težav in smo zaradi tega nekaj števil nazaj prekinili nadaljevanje. V naslednjih dveh številkah našega glasila bomo priobčili delo v celoti. Pisu in bralcem se zaradi prekinitve nadaljevanj opravičujemo.

UREDNIŠTVO

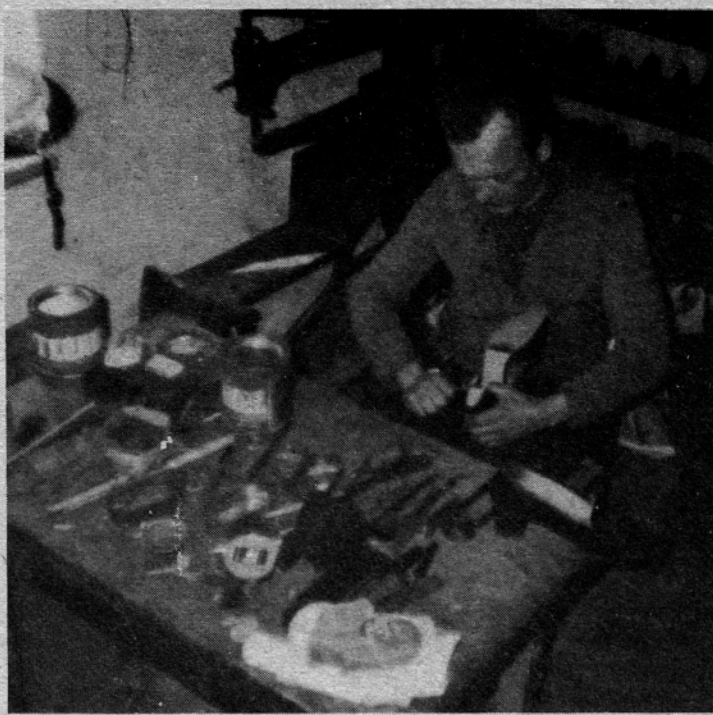
Lastni polog najmanjše posojil je 10-40% (najmanj za melioracije zemljišč in urejanje pašnikov, največ pa za nakup zemljišč); za modernizacijo hlevov je 15% za nakup plemenske živine, za kmečki turizem in za kmetijske stroje pa 10%. Kmetje s statusom borca imajo možnost za najem ugodnega posojila tudi preko borčevske organizacije.

Vrednost hribovske kmetije sloni danes predvsem na živinorejski tržni proizvodnji in na lesnem etatu. Pomembnejše je prvo, ker prinaša redne dohode, kar velja še posebej za mleko. Les in mesna govedoreja dajeta izkupiček približno enkrat letno, plemenska goveda pa celo na dve leti. Zaradi inflacijskih tendenc dinarja ima mleko vsekakor prednost pred lesom in drugimi tržnimi živinorejskimi proizvodi. Kot že omenjeno, pa so možnosti vzreje krav na hribovskih kmetijah omejene. Tam, kjer se krav ne splača rediti, bi bilo koristno pospeševati mesno ali plemensko živino, vendar imata tudi ti dve vrsti govedoreje omejitve, predvsem v večjih strminah kmetijskega zemljišča, takega pa v obravnavani pokrajini ni malo. V modernizaciji kmetijske tržne proizvodnje, ki je edina perspektivna tudi za hribovskega kmeta, samo dohodek od lesa, pa če so še tako veliki, ne zagotavljajo jamstva za uspešen razvoj kmetij; „gozdne“ kmetije, ki jih preživlja izključno les, kljub trenutno najvišjim dohodkom niso perspektivne. To potrjujejo tudi naši izsledki, saj so gozdne kmetije v splošnem med najbolj zanemarjenimi, zelo nezadovoljiva pa je na njih tudi prebivalstvena struktura. Najugodnejše bi bilo, če bi si tovrstne kmetije modernizirale tudi kmetijsko proizvodnjo. Zato ni slučaj, da ima velika večina najbolje stoječih hribovskih kmetij poleg nadpoprečnih količin lesa razvito tudi živinorejsko proizvodnjo (Solčavsko, Šmihel, del Podvolovljeka, Tiroška, Šmiklavža itd.).

Vse hribovske kmetije, ki jim je do obstanka, bi morale modernizirati živinorejo, pa čeprav nimajo najboljših pogojev za vzrejo velikih govejih čred. Z izkupičkom od lesa in živinorejskih proizvodov bi se večina hribovskih kmetij ob današnjih razmerah obdržala pri življenju, čeprav bi bilo v splošnem skromnejše od življenja zaposlenih v neagrarnih poklicih. Tudi družba bi morala tako stremeljenja z različnimi olajšavami še bolj podpirati, kot je to delala doslej, saj je nedvomno v njenem interesu, da se življenje na hribovskih kmetijah ohrani. Prednosti ohranitve čim večjega števila hribovskih kmetij so vsestranske in znane, posebej pa naj opozorim na njih pomen za vsesplošni ljudski odpor. Na dlani je, da se vse hribovske kmetije ne bodo mogle obdržati, toda storiti bi morali vse, da se zavre nadaljnje siromašenje številnih hribovskih kmetij, ki za enkrat še nimajo pogojev za modernizacijo kmetijske proizvodnje, vendar še niso dokončno izgubljene. Z elektriko, cestami in kreditiranjem je bilo veliko narejenega, a vseeno še premalo za uspešnejši boj za obstanek ogroženih hribovskih kmetij; pri tem pa je treba pripomniti, da so tudi kmetje sami s finančno in materialno soudeležbo veliko prispevali k napeljavi elektrike in zgraditvi gozdnih cest.

Kaj narediti z opuščeni kmetijami? V nobenem primeru jih ne bi smeli prepustiti stihiji. Kmetijske zemljiške skupnosti bi morale prav pri njih imeti pomembno vlogo. Narediti bi morale vse, da bi opuščena kmetijska zemlja služila prvotnemu namenu, torej kmetijski izrabi. Le tedaj, če je to resnično nemogoče, bi kmetijsko zemljo in opuščene domačije dovolili uporabljati v neagrarnih namene; realizacija dvostranskih projektov ali zgolj individualnih objektov pa bi se obvezno morala prilagoditi kmečkemu okolju, v katerem bi bili postavljeni.

(Nadaljevanje in Konec v naslednji številki)

Zadnji svoje stroke v dolini Martin Krivec iz Mozirja

Zanimivi spisi

Med našimi bralci je mnogo takih, ki skrbno preberejo vse kar je vezano na preteklost naših krajev. Zato je uredništvo pozdravilo zamisel Petra Weissa, da napiše vrsto člankov, ki bodo osvetlili delo nekaterih znanih rojakov. V nadaljevanju bo opisal mnoge zanimive in marsikomu še nepoznane ljudi iz naših krajev, ki so se v svetu s svojim delom proslavili. Menimo, da bomo s takšno vsebino razveselili marsikoga, pa tudi tiste, ki za svoje naloge na solah iščejo vire in pobude.

Savinjčani na dunajski univerzi v srednjem veku

Prejšnjič sem pisal o Baltazarju iz Mozirja, ki je bil na prelomu 15. in 16. stoletja predavatelj na univerzi v Baslu. Tokrat pa nameravam opozoriti na štiri naše rojake, ki so študirali oziroma predavali na dunajski univerzi v tistem času.

Za boljše razumevanje moram kaj več povedati o stopnjah akademske izobrazbe na srednjeveški univerzi. Bakalavrij je tisti, ki doseže prvo, najnižjo stopnjo, licenciat naslednjo, medtem ko je magister na srednjeveški univerzi že lahko predaval; najvišjo stopnjo je dosegel doktor (vendar je pri naših rojakih ne srečujemo).

Dodatek „iz Gornjega Grada“ (ali „iz Mozirja“) ob imenu moramo razumeti kot iz okolice Gornjega grada (ali Mozirja), torej iz naše doline — pač po dveh najznamenitejših krajih v njej.

Časovno prvi je bil LOVRENC IZ GORNJEGA GRADA (Laurentius de Oberburg), ki je leta 1426 predaval skladnjo po latinski slovnici v verzih. Po nekem viru je učil tudi civilno pravo.

Na dunajski univerzi se je leta 1458 vpisal PRIMOŽ BERNEKER iz Gornjega Grada (Primus Bernegger de Oberburga, rojen najbrž leta 1438). Tri leta in pol pozneje so znani naslovi njegovih predavanj: učil je latinsko slovnico, aristotelsko filozofino po srednjeveških komentarjih in logiko po spisih, ki so jih v poznem srednjem veku šteli za Aristotelove. Leta 1498 je postal dekan artistične (danes bi rekli filozofske) fakultete, leta 1503 kanonik pri cerkvi sv. Štefana na Dunaju, naslednje leto je zadnjič omenjen kot izpraševalec pri izpiznih, nato pa se je najbrž umaknil na kanonikat, kjer je 5. aprila 1522 umrl, star 84 let.

Neki JANEZ SECHTER iz Mozirja (Johannes Sechter de Prasperg) se je leta 1459 vpisal na dunajsko univerzo in je stopnjo bakalavrija dosegel pet let in pol pozneje. Več o njem ni znano.

Zelo zanimiv je MOHOR KRAFT iz Gornjega Grada (Hermachoras Crafft ex Oberburg). Rojen je bil pred letom 1490 in se je leta 1509 vpisal na univerzo. Dve leti pozneje

je že postal artistični bakalavrij. Do leta 1539 je bil kanonik, največ pri drugem ljubljanskem škofu Krištofu Ravbarju. V letih 1529-33 je bil oskrbnik in komisar (t.j. dekan) v Gornjem Gradu, bil pa je tudi dosmrtni vikar v Planini nad Sevnico. Umrl je leta 1553. Je avtor nekega dela, ki ni ohranjeno in ki zastavlja več ugank, kot daje rešitev. Po naslovu je mogoče sklepati, da gre za zemljevid potovanja apostola Pavla, torej za geografsko oziroma kartografsko-biblično ukvarjanje. Krafovi sodobniki to njegovo delo poznajo in navajajo kot letnici izdaj 1527 in 1535, kot kraj tiska pa Zagreb, kjer do tedaj še ni bilo tiskarne. Ta podatek je dovolj oprijemljiv — še posebej, ker je Kraft zgodovinsko dokazljiva oseba —, da se šteje leto 1527 za začetek in Mohorja Krafta za začetnika tiskarstva pri Hrvatih. Primož Simoniti, najboljši poznavalec te dobe pri Slovencih, pravi, da Kraftovo „kartografsko delo iz časa okrog 1530 kaže na prav nič zamudniški odziv na zelo specialistična vprašanja tako humanistične kartografije kakor tudi teologije oziroma bibličistike“.

Videti je torej, da v 15. in 16. stoletju učenjakov s slovenskega ozemlja in tudi iz naše doline ni bilo tako malo, kot so mislili doslej. Nekaj je bilo za tako mnenje krivo pomanjkanje virov oziroma njihova raztresenost po vsej Evropi, nekaj pa prepričanje, da štejejo le pisci v slovensčini, ne pa tudi pisci v latinščini (ali drugih jezikih), ki se jim seveda ne moremo kar načeloma odreči. Tako je prevladovalo mišljenje, da je bil pred Trubarjem — z izjemo tistih redkih rokopisnih spomenikov — en sam prazen nič. V resnici pa je bilo Trubarjevo pisanje in tiskanje v narodnem, slovenskem jeziku samo organski nasledek pisanja v latinščini, jeziku humanistične dobe, in drugih jezikih; predvsem v nemščini in italijansčini.

V tem obdobju v stotih letih trije predavatelji na dveh univerzah in dva pisca knjig oziroma razprav samo iz Zgornje Savinjske doline niso majhna stvar. Zapomnimo si to. PETER WEISS

Nove knjige v knjižnici

I. MLADINSKA LITERATURA:

Batič: Drugo Polletje na šolskem odru; Slonček športnik; Slep bratec — pravljice; Tiger iz pogorja Kumgang — pravljice; Kukaj; Peteronogi zajec; Borska; Komu zlata drsalka; Mal; Vanda; Zorman; Deklica iz Mihovega mlina; Polenec; Zivljenje v gorah.

II. LEPOSLOVJE:

Kapor, M.: Una (srbohrvaški jezik); Kapor, M.: 101 priča (srbohrvaški jezik); Sand: Indiana; Krantz: Princessa Diasy; Roth:

Radetzkyjeva koračnica; Rasputin: Živi in pomni; Paretti: Odmev tvoje glasu; Selby: Zadnji odcep za Brooklyn; Modiano: Vila bolest; Willingham: Ljubezen na otoku; Shaw, I.: Lucy Crown; Kuntner: Slovenske gorice; Zidar: Čudeži.

III. STROKOVNA LITERATURA:

Cigoj: Avtomobilist; Popravi sam; Klun: Brigada bratstva in enotnosti; Vojni leksikon; Sto čajev Jožeta Tomažinciča; Vogrinec: Smučarska šola Bojana Križaja; Vse o vrtnarjenju.

Urednikova beseda

Mnogi naši rojaki želijo naročiti Savinjske novice in se zato obračajo na uredništvo. Priporočamo, da se obrnejo na naslov: Marija Collauti, SO Mozirje. Po danih možnostih bomo poskrbeli, da bodo Savinjske novice dobivali po pošti. Bralce obveščamo, da naše glasilo po sklepu izdajateljskega sveta ne sprejema malih oglasov in osmrtnic. Tu ne gre za nerazumevanje temveč za dejstvo, da glasilo ni temu namenjeno.

Nekateri dopisniki zahtevajo rokopise nazaj, posebno takrat, ko ne utegnemo sestavka objaviti. Po ustaljenih načelih ne vračamo rokopisov, le takrat ne velja to, če gre za izvirne listine, ki imajo trajno vrednost, ali pa slikovno gradivo, ki se posodi.

Izhajamo redno okoli 15. v mesecu zato menimo, da bi lahko objavljali tudi v naprej važnejše prireditve. Pravočasno poslana obvestila bomo torej lahko priobčili.

Na pomoč!

„Ti, Tone, kaj pa v tej vaši „fabriki“ tako smrdi?“

„Kaj smrdi? ... Nesnaga vendar!“

„Kakšna nesnaga?“

„Zaključni račun! — Lanska izguba! Zdaj čakamo, kdo bo to počistil; solidarnost ali stečaj.“

„Kaj pa vi, sami? ... Z lastnimi momi?“

„Mi? Nemogoče! Mi, ki delamo v proizvodnji imamo previsoke norme, na upravi pa prenizko zavest!“

ŠTEFKA PETEK

Savinjski GAJ

vabi ljubitelje
cvetja in lepote,
da si ga ogledajo

Kino Ljubno v juniju

1. VI. RESNIČNE ZGODBE III DEL — zah. nemški film erotična komedija
5. — 6. VINETU V DOLINI SMRTI — Zah. nemški film, vestern
8. VI. TEREZINO TELO — italijanski film, komedija
12. — 13. VI. EROTSKE AVANTURE KAZANOVE — komedija
15. VI. VANESA — nemški film, seksi drama

19. — 20. VI. ČLOVEK IZ SAN FERNANDA —
22. VI. ALEJA PROKLETSTVA — ameriški film, znanstveno fantastični

26. — 27. VI. SPIJON KATERI ME JE LJUBIL

29. VI. HOPA CUPA V POSTELJI — danski film, erotična komedija

Kino Mozirje v maju

15. 16. V čast lepih žena — Ameriški film, erotični
18. Sherlock Holmes in Jack Rapparač — Kanadski film, kriminalni
20. Vse o seksu — ameriški film, erotična komedija
22. 23. Zaccari razbojnik — fran-

coski film, kriminalni

25. Skoraj bo poletje — ameriški film, komedija

27. Preporod v divjini — ameriški film, pustolovski

29. 30. Zlati dečki in slatke deklice — ameriški film, komedija

Veterinarsko dežurstvo

10. 5. do 16. 5. Mag. Resnik Tone, dipl. vet. Mozirje, tel. 831-978

17. 5. do 23. 5. Kralj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112

24. 5. do 30. 5. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-094

31. 5. do 6. 6. Mag. Resnik Tone, dipl. vet. Mozirje, tel. 831-978

7. 6. do 13. 6. Lešnik Marjan, dipl. vet. Mozirje, tel. 831-760

14. 6. do 20. 6. Kralj Ciril, dipl. vet. Mozirje, tel. 840-112

Dežurna služba traja od 14. ure do 7 ure zjutraj. Redni delovni čas veterinarske službe je od 7. do 14. ure.

Matična kronika

POROKE: Zlato poroko sta obhajala FUŽIR Franc, roj. 31. 3. 1902 in Alojzija, roj. 14. 6. 1912 iz Lok pri Mozirju 42. Druge poroke: Kaker Janez, star 23 let, kmet iz Savine 18 in Fale Marija, stara 24 let, delavka iz Dola pri G. gradu 21; Bizjak Vojko, star 27 let, pravnik iz Ljubije 17 in Krefelj Jelica, stara 22 let, študentka iz Mozirja 98; Novak Anton, star 37 let, delavec iz Letuša in Irman Anica, stara 32 let, delavka iz Ljubije 80; Vrtnak Edvard, star 25 let, strojni tehnik iz Sp. Kapš 31 in Benda Milena, stara 21 let, učiteljica iz Radmirja 59.

SMRTI: Breznik Franc, star 76 let, upokojenec iz Mozirja 95; Badovinac Janez, star 42 let, delavec iz Luč 33; Zamernik Franciška, stara 77 let, kmetovalka iz Konjskega vrha 26; Zviapelj Jože, star 39 let, delavec iz Kokarij 9; Zagožen Peter, star 81 let, kmet iz Vologa 20; Šinkar Franc, star 79 let, upokojenec iz Nazarij 51; Remic Anton, star 73 let, upokojenec iz Vologa 26; Šetaj Marija, stara 86 let, kmetovalka iz Planine 5; Prepadnik Stanislav, Star 54 let, kmet iz Primoža 75; Krumpačnik Francišek, star 80 let, kmet iz Tera 24; Krajnc Francišek, star 88 let, star. upokojenec iz Tera 79; Adamec Franciška, stara 82 let, upokojenka iz Sp. Rečice 32; Rosec Rafael, star 74 let, upokojenec iz Homec Brda 36.

Ob obletnici smrti

TITO, tvoje ime — največkrat izrečena, nam najdražja beseda,

Izgovorjena z ljubeznijo, spoštovanjem občudovanjem in neizmerno hvaležnostjo;

Teško, s solzami v očeh, z bridko bolečino v naših srcih pa, ko je zastalo tvoje srce, srce največjega sina, kar jih je rodila Slovenka, kar jih je dala zgodovina;

Objokujemo te! Pogrešamo te! ...

Iz rodnega Kumrovca odšel si še mlad,

Na znotraj odločen, poln sile, poln nad ...

Mlad si krivico spoznal, okusil trpljenje,

Smo pot si izbral: „V boj za boljše življenje!“

Močan, neomajen, z voljo jekleno,

Omahoval nisi, za ceno nobeno;

Razred delavcev budil si, ga zbral,

In v letih upora voditelj postal.

A ne samo borec, predsednik, maršal,

Mnogo več si nam bil, več si nam dal ...

Veličina tvoje osebe osvojila je svet;

učitelj, svetovalec, vzornik, sejalec miru si bil stidideset let.

Potem pa ...

Ob uri slovesa smo sklonili glave, nemi, nemočni, solznih oči;

naš si bil, TITO, vedno z nami,

brez tebe smo revni,

brez tebe smo — sami!

ŠTEFKA PETEK